

แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
ของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร

นายทองแสง สุขสง

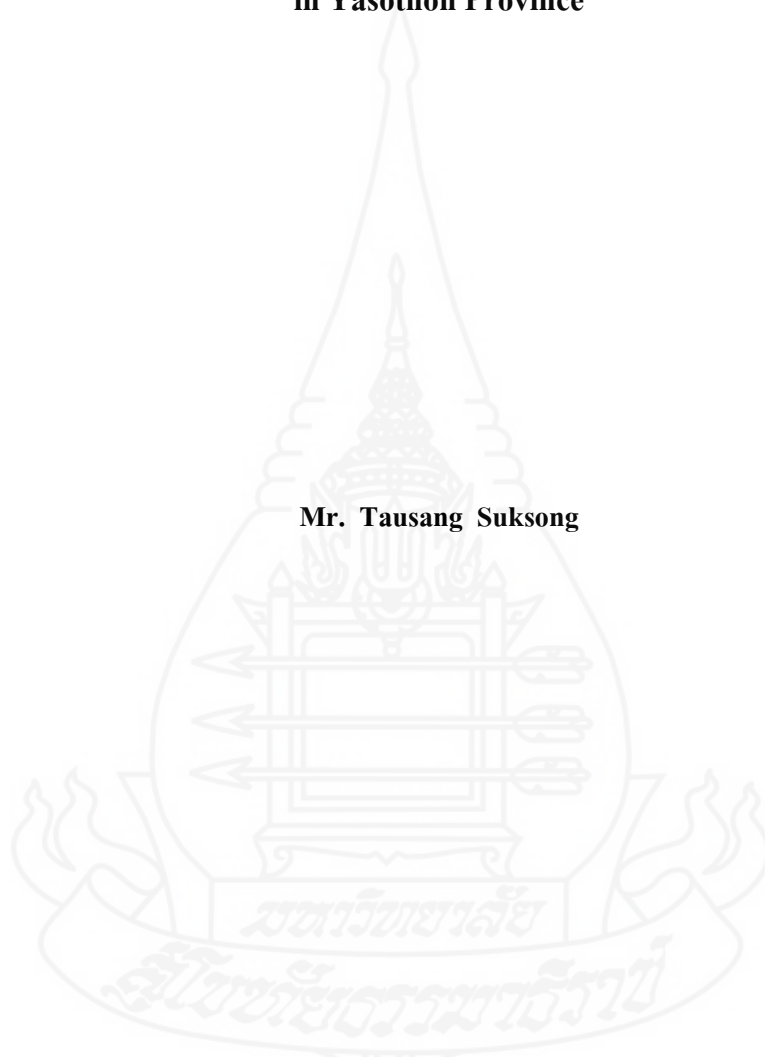

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2557

**Guidance for Resolving the Farmers Welfare Fund Unpaid Debts of Farmers
in Yasothon Province**

Mr. Tausang Suksong

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives

School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2014

ชื่อการศึกษา ค้นคว้าอิสระ **แนวทางการแก้ไขปัญหานี้** ค้างชำระกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกร
ในจังหวัดยโสธร

ผู้ศึกษา นายทอแสง สุขสง **รหัสนักศึกษา** 2569000108 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อนุชา **ภูริพันธ์ภิญโญ** **ปีการศึกษา** 2557

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาถึงสภาพทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร ที่มีผลต่อการกู้ยืมเงินและการชำระคืนเงินกู้ของกลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร 2) ศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคในการส่งชำระคืนเงินกู้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร 3) หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาค้างชำระหนี้ของกลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

ประชากรที่ศึกษา คือจำนวนกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร ที่มีหนี้ค้างชำระกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร จำนวน 5 กลุ่มเกษตรกร โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างคือ คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกแกนนำของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร ที่มีหนี้ค้างชำระจำนวน 5 กลุ่ม รวม 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structural Interview) โดยการสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกแกนนำ แล้วนำข้อมูลที่ได้ออกจากการสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหามาจัดหมวดหมู่และวิเคราะห์เพื่อให้เห็นถึงสถานการณ์ในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการส่งชำระคืนเงินกู้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

ผลการของศึกษา พบว่า 1) การดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรและการบริหารจัดการภายในกลุ่มเกษตรกรยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทำให้ประสบกับปัญหาการขาดทุนและสภาพคล่องในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร 2) กลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ส่วนใหญ่ไม่สามารถส่งชำระหนี้คืนกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรได้ เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรมีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย และไม่สามารถเก็บหนี้เงินกู้จากสมาชิกได้ เพราะสมาชิกมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย 3) แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ ค้างชำระเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ควรติดตามแนะนำเรื่องการบริหารจัดการภายในกลุ่มเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพ และวางแผนในการแนะนำส่งเสริมการดำเนินธุรกิจและการติดตามเร่งรัดหนี้จากกลุ่มเกษตรกร อย่างต่อเนื่องเป็นระบบและใกล้ชิดกับกลุ่มเกษตรกร ข้อเสนอแนะ จากผลการศึกษานี้ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร จึงควรวางแผนแนวทางในการแนะนำส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกำหนดแนวทางหลักเกณฑ์การพิจารณาการจ่ายเงินกู้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกรให้กับกลุ่มเกษตรกรที่ขออนุมัติเงินกู้ ให้รัดกุมและเป็นไปตามความต้องการของกลุ่มเกษตรกรและสมาชิกกลุ่มเกษตรกรอย่างแท้จริง เพื่อป้องกันปัญหานี้ ค้างชำระเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรต่อไป

คำสำคัญ หนี้ค้างชำระ เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกร จังหวัดยโสธร

Independent Study title: Guidance for Resolving the Farmers Welfare Fund Unpaid Debts of Farmers in Yasothon Province

Author: Mr. Tausang Suksong; **ID:** 2569000108;

Degree; Master of Business Administration (Cooperatives);

Independent Study advisor: Dr. Anucha Puripunpinyoo, Associate Professor;

Academic year: 2014

Abstract

The objectives of this independent study were 1) to study general state of farmer groups in Yasothon Province which affected taking out loans and repaying the loans of farmer groups who took out loans from the Farmer Welfare Fund; 2) to study their problems and constraints on repaying their loans taken out from the Farmer Welfare Fund; and 3) to study the guidance on resolving their unpaid debts.

The population in this study was 5 farmer groups in Yasothon Province who had unpaid debts with the Farmer Welfare Fund. The 25 samples were the farmers who were on the operating committee and the leaders of cooperative members selected from these farmer groups. The data were collected by interviewing these persons using semi-structural interview form. The statistical methodology used to analyze the data was frequency, percentage and content analyze.

The findings of this study were as follows: 1) the business operations of these farmer groups and the management within the farmer groups had insufficient efficiency leading to their loss and tight financial situation. 2) The farmer groups and other cooperative members who took out loans from the Farmer Welfare Fund mostly could not repay their loans because their income was lower than their expenses. 3) Considering the guidance on resolving the unpaid debts of these farmer groups, the cooperative extension officials should have closely monitored and suggested the efficient management within their group to these farmer groups, planned their business operations, and closely rushed their debts systematically and continuously. Furthermore, there were some suggestions from the study of Yasothon Provincial Cooperative Office as follows: the cooperative extension officials should have suggested guidance on resolving this problem, determined certain rules and regulations in approving the farmer groups' applications for the welfare fund adhering to their real need in order to prevent the problem on unpaid debts in the future.

Keywords: Unpaid debt, Farmer Welfare Fund of farmer group, Yasothon Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร” ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ภูริพันธ์ภิญโญ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ รองศาสตราจารย์ ส่งเสริม หอมกลิ่น ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาในการให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะด้วยดีตลอดมา ส่งผลให้การทำ รายงานการศึกษาครั้งนี้สมบูรณ์ สามารถนำเสนอเพื่อประโยชน์ในปัจจุบัน และเป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของอาจารย์ทั้ง 2 ท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน เพื่อนักศึกษา แขนงวิชาสหกรณ์ ที่ให้คำปรึกษา ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจซึ่งกันและกันตลอดเวลา ตลอดจนข้าราชการและพนักงานราชการทุกท่านของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร รวมทั้งคณะกรรมการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร ที่คอยให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ผู้ศึกษาหวังว่า รายงานผลการศึกษานี้ จะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ผลการศึกษาเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ในโอกาสต่อไป

ทอแสง สุขส่ง

พฤษภาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	2
กรอบแนวคิดการศึกษา	3
ขอบเขตการศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเกษตรกร	6
แนวคิดเกี่ยวกับเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร	8
แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการให้สินเชื่อ	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
สภาพทั่วไปของกลุ่มเกษตรกร	34
สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระคืนเงินกู้ของกลุ่มเกษตรกร	39
แนวทางการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของกลุ่มเกษตรกร	43
ปัญหาและข้อเสนอแนะการค้างชำระหนี้ของกลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์ เกษตรกรในจังหวัดยโสธร	43
ข้อเสนอแนะ	51
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	54
สรุปการศึกษา	54
อภิปรายผล	57
ข้อเสนอแนะ	58
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	63
ก งบดุล ของกลุ่มเกษตรกร	64
ข แบบสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร	87
ประวัติผู้ศึกษา	93

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 อัตราการค้างชำระหนี้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ปี 2544 - 2557 โครงการ สนับสนุนสินเชื่อเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในการจัดการหาปุ๋ย ปี 2546/47 ของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร	8
ตารางที่ 2.2 วัตถุประสงค์และการกำหนดนโยบายสินเชื่อ.....	14
ตารางที่ 4.1 สภาพทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร ที่กู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ปี 2546 - 2557 ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557.....	34
ตารางที่ 4.2 สภาพการกู้ยืมเงินและการส่งชำระคืนเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร	40
ตารางที่ 4.3 สรุปผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร	43
ตารางที่ 4.4 สรุป ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหา	49

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา..... 3

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กลุ่มเกษตรกร คือ กลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ.2547 โดยการรวมตัวกันของเกษตรกรที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน และดำเนินกิจการร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพและช่วยเหลือส่วนรวม กลุ่มเกษตรกรมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ กลุ่มเกษตรกรเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาการเกษตร เพราะเป็นการพัฒนาคนและพัฒนางาน ไปพร้อมๆกัน และทำให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ จึงมีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้น เพื่อเพิ่มโอกาสด้านการเรียนรู้เพราะกระบวนการกลุ่มจะช่วยให้เกษตรกรมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รู้จักระบบการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ สามารถแก้ไขปัญหา วางแผน การจัดการ และกำหนดแนวทางการพัฒนาร่วมกัน นอกจากนี้การรับการค้าถ่ายเทเทคโนโลยีในรูปแบบกลุ่มจะเป็นไปได้รวดเร็วกว่าการถ่ายเทเป็นรายบุคคลและเป็นการเพิ่มโอกาสด้านการผลิต เพราะเกษตรกรที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการกระบวนการผลิตและการจัดการผลิต เช่น การผลิตส่งตลาดในจำนวนและคุณภาพที่ตลาดต้องการ การแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในกรณีผลผลิตล้นตลาดหรือผลผลิตตกต่ำและเพิ่มโอกาสทางการตลาด และเพิ่มอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจ ทั้งการซื้อปัจจัยการผลิตและการขายผลผลิต รวมถึงการปกป้องผลประโยชน์ของมวลหมู่สมาชิก (กรมส่งเสริมสหกรณ์,2547)

ในสมัยรัฐบาล ฯพณฯ นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี สมัยที่ 2 ได้แถลงนโยบาย ที่จะจัดตั้งกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานด้านการศึกษาให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรดำเนินไปด้วยดี และมีประสิทธิภาพ ซึ่งต่อมาได้เสนอให้มีการตราพระราชบัญญัติขึ้นเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว เรียกว่า “พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร พ.ศ. 2517” และได้มีการยกเลิกแล้ว ปัจจุบันได้ตราพระราชบัญญัติขึ้นมาใหม่เรียกว่า “พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร พ.ศ. 2554” ซึ่งมาตรา 5 กำหนดให้จัดตั้งกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายช่วยเหลือหรือส่งเสริมเกษตรกรและมาตรา 24 กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร คณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร” และให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของกองทุนและดำเนินการเบิกจ่าย

เงินกองทุน และสามารถนำเงินกองทุนที่เก็บรักษาไปหาดอกผลโดยการฝากออมทรัพย์หรือฝากประจำกับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือการซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาลได้ การหาดอกผลจากเงินกองทุนนอกจากที่กล่าวมาแล้ว ต้องขออนุมัติจากกระทรวงการคลัง (สำนักปลัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2554)

รัฐบาลจึงมีการจัดตั้งกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร เพื่อสนับสนุนให้มีการออกกฎหมายการอุดหนุนด้านเงินทุน การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรแก่ประชาชน รวมถึงการจัดตั้งหน่วยงานราชการ ที่สำคัญ คือ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับผิดชอบในการส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครองระบบสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในทุกจังหวัด ซึ่งรวมทั้งสำนักงานสหกรณ์จังหวัดด้วย

กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร มีจำนวนทั้งสิ้น 53 กลุ่ม ได้กู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรจำนวน 24 กลุ่ม เพื่อไปใช้ในการดำเนินธุรกิจและยังมีกลุ่มเกษตรกรที่ไม่สามารถชำระหนี้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกรได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งจะมีผลทำให้กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถกู้เงินกองทุนต่าง ๆ จากกรมส่งเสริมสหกรณ์เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจได้ รวมทั้งกลุ่มเกษตรกรต้องชำระดอกเบี้ยในส่วนที่ผิดสัญญา เกิน 12 เดือน ในอัตราร้อยละ 9 ต่อปี ทำให้กลุ่มเกษตรกร มีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรไม่สามารถที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรได้

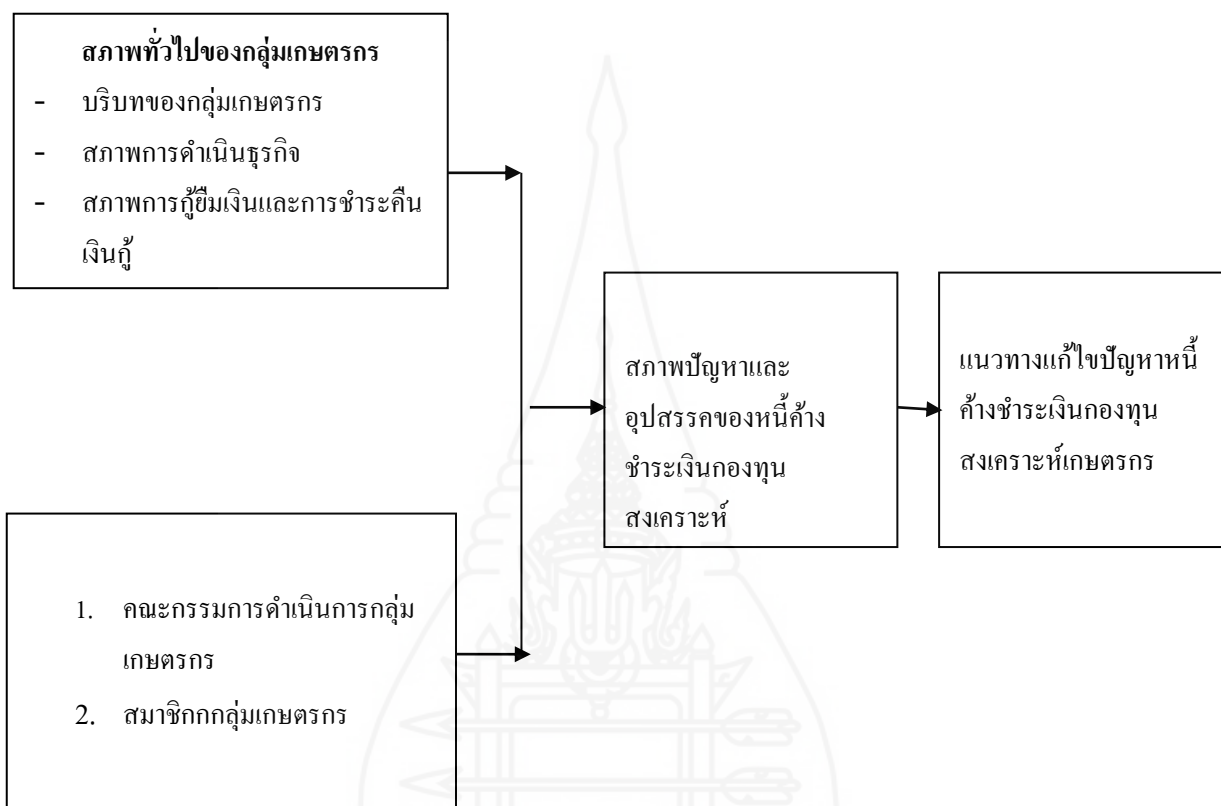
ด้วยประเด็นและความสำคัญของปัญหา ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร ที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ปี 2546 - 2556 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้การสนับสนุนเงินกู้ยืมแก่กลุ่มเกษตรกร และป้องกันปัญหาหนี้ค้างชำระที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กลุ่มเกษตรกรและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และผู้ที่เกี่ยวข้องศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรในจังหวัดยโสธร
- 2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกรในจังหวัดยโสธร
- 2.3 เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของกลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรในจังหวัดยโสธร

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหานี้ค้ำชำระกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา จะดำเนินการศึกษาสภาพทั่วไปของกลุ่มเกษตรกร การดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร การกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้ของกลุ่มเกษตรกร การค้ำชำระหนี้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาจากกลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ปี 2546 - 2556 ในสำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร และไม่สามารถส่งชำระหนี้คืนกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรได้ จำนวน 5 กลุ่มเกษตรกร

4.3 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ศึกษา จำนวนกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร ที่มีหนี้ค้างชำระกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร จำนวน 5 กลุ่มเกษตรกร คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกแกนนำของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร ที่กู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ที่มีหนี้ค้างชำระจำนวน 5 กลุ่มเกษตรกร

4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา การศึกษาสภาพทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรกลุ่มเกษตรกรที่รับเงินกู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 – 2557

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 กลุ่มเกษตรกร คือ กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธรที่จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ.2547 โดยการรวมตัวกันของเกษตรกรที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน และดำเนินกิจการร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพ และเป็นกลุ่มเกษตรกรที่มีหนี้ค้างชำระกับกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร(กรมส่งเสริมสหกรณ์,2547)

5.1.1 กลุ่มเกษตรกรทำนาकुคน้ำใส

5.1.2 กลุ่มเกษตรกรทำนนาสะไมย์

5.1.3 กลุ่มเกษตรกรทำนาหนองเป็ด

5.1.4 กลุ่มเกษตรกรทำนาดงเจริญ

5.1.5 กลุ่มเกษตรกรทำนาคุคกง

5.1.6 คณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกร คือ คณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกร

5.1.7 สมาชิกกลุ่มเกษตรกร คือ สมาชิกกลุ่มเกษตรกร

5.2 กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร คือ กองทุนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรพ.ศ. 2554 มาตรา 5 กำหนด ให้จัดตั้งกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรขึ้นเพื่อเป็นทุนหมุนเวียน และใช้จ่ายช่วยเหลือหรือส่งเสริมเกษตรกรในการผลิตการพยุราคา และการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรมขั้นต้นและผลิตภัณฑ์อาหาร (สำนักปลัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์,2554)

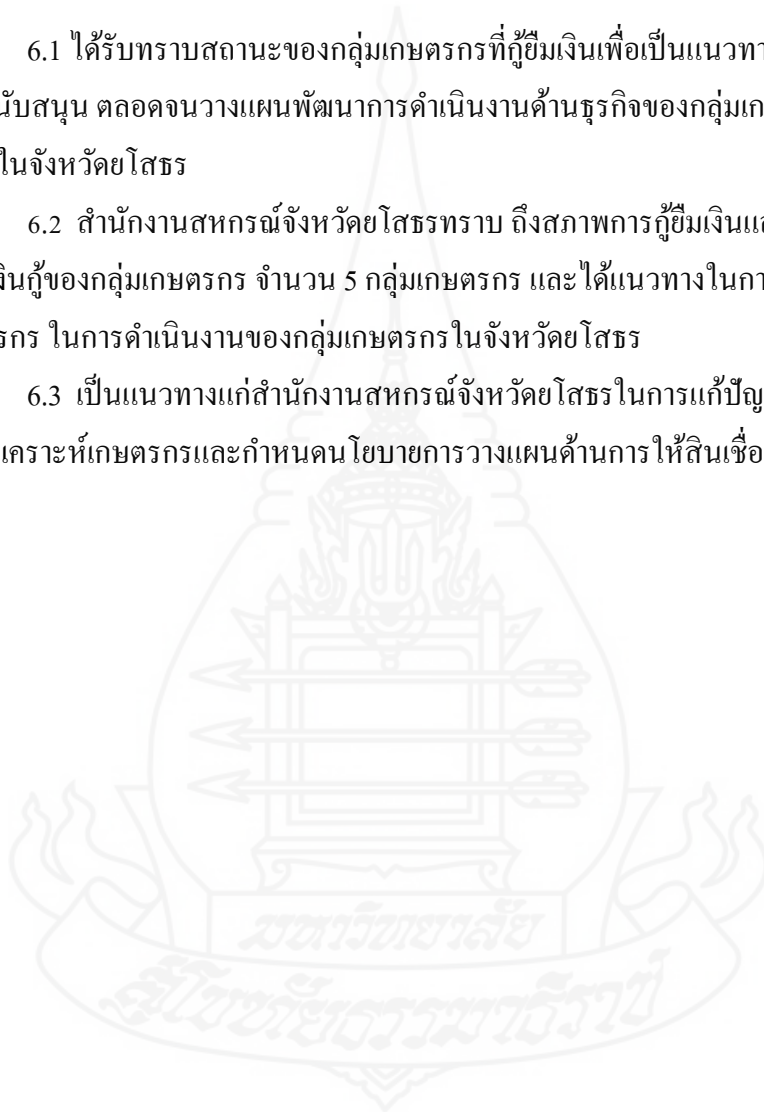
5.3 หนี้ค้ำชำระ คือ กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร จำนวน 5 กลุ่มเกษตรกร ที่มีหนี้ค้ำชำระกับกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร,2557)

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้รับทราบสถานะของกลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินเพื่อเป็นแนวทางในการแนะนำส่งเสริมสนับสนุน ตลอดจนวางแผนพัฒนาการดำเนินงานด้านธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรทั้ง 5 กลุ่มเกษตรกร ในจังหวัดยโสธร

6.2 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธรทราบ ถึงสภาพการกู้ยืมเงินและความสามารถในการชำระเงินกู้ของกลุ่มเกษตรกร จำนวน 5 กลุ่มเกษตรกร และได้แนวทางในการแนะนำส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร ในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร

6.3 เป็นแนวทางแก่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธรในการแก้ปัญหาหนี้ค้ำชำระกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรและกำหนดนโยบายการวางแผนด้านการให้สินเชื่อกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร” ทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจกรอบแนวคิดที่เกี่ยวกับกลุ่มเกษตรกร และกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเกษตรกร แนวคิดเกี่ยวกับเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา บทความ วารสาร งานวิจัย ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเกษตรกร
2. แนวคิดเกี่ยวกับเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
3. แนวคิดเกี่ยวกับการนโยบายการให้สินเชื่อขององค์กร
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเกษตรกร

1.1 กลุ่มเกษตรกร คือ กลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาว่า ด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ.2547 โดยการรวมตัวกันของเกษตรกรที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน และดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพ เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ประมง อื่นๆ และช่วยเหลือส่วนรวม (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2547)

1.1.1 กลุ่มเกษตรกรทำนา เป็นกลุ่มเกษตรกรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการผลิตทางการเกษตร และดำเนินธุรกิจช่วยเหลือเกษตรกรในฐานะผู้ผลิต โดยดำเนินธุรกิจในด้าน เริ่มตั้งแต่การให้สินเชื่อการผลิตทางการเกษตรแก่สมาชิก จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร เครื่องมือทุ่นแรง รวมทั้งเครื่องจักรกลเกี่ยวกับการเกษตร จัดหาเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิก

1.1.2 กลุ่มเกษตรกรทำไร่ เป็นจัดตั้งในท้องที่ราษฎรที่ประกอบอาชีพการเกษตร เพื่อช่วยเหลือให้ราษฎรเหล่านี้ประกอบอาชีพได้มั่นคงขึ้น รวมทั้งส่งเสริมการเพาะปลูกพืชไร่เพื่อจำหน่าย

1.1.3 กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ เป็นกลุ่มเกษตรกรที่ตั้งขึ้นโดยมีความมุ่งหมายในการทำการเกษตรเลี้ยงสัตว์ จากกลุ่มเกษตรกร ทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวข้างต้น กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้แบ่งกลุ่มเกษตรกรเป็น 2 ระดับ ได้แก่

- 1) ผ่านมาตรฐาน
- 2) ไม่ผ่านมาตรฐาน

1.2 กลุ่มเกษตรกรมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ กลุ่มเกษตรกรเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาการเกษตรเพราะเป็นการพัฒนาคนและพัฒนางานไปพร้อมๆกัน และทำให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ จึงมีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้น

1.3 วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร

1.3.1 เพิ่มโอกาสด้านการเรียนรู้เพราะกระบวนการกลุ่มจะช่วยให้เกษตรกรมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รู้จักระบบการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ สามารถแก้ไขปัญหา วางแผน การจัดการ และกำหนดแนวทางการพัฒนาาร่วมกัน นอกจากนั้น การรับถ่ายทอดเทคโนโลยีในรูปแบบกลุ่มจะเป็นไปได้รวดเร็วว่าการถ่ายทอดเป็นรายบุคคล

1.3.2 เพิ่มโอกาสด้านการผลิต เพราะเกษตรกรที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกระบวนการผลิตและการจัดการผลิต เช่น การผลิตส่งตลาดในจำนวนและคุณภาพที่ตลาดต้องการ การแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในกรณีผลผลิตล้นตลาดหรือผลผลิตตกต่ำ

1.3.3 เพิ่มโอกาสทางการตลาดและเพิ่มอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจ ทั้งการซื้อปัจจัยการผลิตและการขายผลผลิต รวมถึงการปกป้องผลประโยชน์ของมวลหมู่สมาชิก

1.4 ปัจจุบันกลุ่มเกษตรกรในประเทศไทยมีทั้งหมด 5,282 สมาชิกทั้งสิ้น 612,798 คน

1.5 การดำเนินการของกลุ่มเกษตรกร

1.5.1 การดำเนินการผลิต การค้า การบริการ และการดำเนินการธุรกิจอื่นๆ เพื่อประโยชน์ของสมาชิก

1.5.2 จัดให้มีสวัสดิการหรือการสงเคราะห์แก่สมาชิกและครอบครัว

1.5.3 ให้บริการต่างๆแก่สมาชิก โดยเรียกหรือไม่เรียกค่าตอบแทน

1.5.4 ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก

1.5.5 ร่วมทุนในการประกอบกิจการกับกลุ่มเกษตรกร

1.5.6 รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือกลุ่มเกษตรกรอื่น

1.5.7 ให้กู้ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า รับจ้างอง รับจํานำซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิก หรือของสมาชิก

1.5.8 จัดให้ได้มา ชื่อ ถือกรรมสิทธิ์ ครอบครอง กู้ยืม เช่า เช่าซื้อ รับโอน ครอบครองสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ

1.5.9 กระทำกิจการอื่นใด ที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตาม วัตถุประสงค์ของกลุ่มเกษตรกร โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร

1.6 จังหวัดยโสธร มีกลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้น 76 กลุ่ม มีจำนวน สมาชิกทั้งสิ้น 2,154 คน

1.7 หนี้ค้างชำระ คือ การที่กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถชำระต้นเงินและดอกเบี้ยที่เกิดจาก การกู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

ตารางที่ 2.1 อัตราการค้างชำระหนี้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ปี 2544 - 2557 โครงการสนับสนุน สินเชื่อเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในการจัดหาปุ๋ยปี 2546/47 ของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัด ยโสธร

ที่	ชื่อกลุ่มเกษตรกร	สัญญา		ดอกเบี้ยค้าง (บาท)	ค่าปรับค้าง (บาท)	คงเหลือต้น เงิน (บาท)
		ลงวันที่	สิ้นสุด			
1	กลุ่มเกษตรกรทำนาภูค่น้ำใส	29 ก.ย.46	28 ก.ย.47	28,564.08	8,830.45	86,678.84
2	กลุ่มเกษตรกรทำนาสาละไมย์	24 ก.ค.47	23 ก.ย.48	171,426.12	57,142.05	260,000.00
3	กลุ่มเกษตรกรทำนาหนองเป็ด	24 ก.ค.47	24 ก.ค.47	146,161.67	88,699.87	178,000.00
4	กลุ่มเกษตรกรทำนาคงเจริญ	24 ก.ค.47	29 ก.ค.48	17,713.66	10,809.11	72,637.77
5	กลุ่มเกษตรกรทำนาภูคดง	25 ส.ค.47	24 ส.ค.48	186,566.12	98,231.22	371,758.63
รวม 5 สัญญา				550,431.65	236,712.70	968,075.24

ที่มา., สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร, 2557

2. แนวคิดเกี่ยวกับเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

ในสมัยรัฐบาล ฯพณฯ นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี สมัยที่ 2 ได้แถลง นโยบาย ที่จะจัดตั้งกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานด้านการให้ความ ช่วยเหลือ แก่เกษตรกรดำเนินไปด้วยดี และมีประสิทธิภาพ ซึ่งต่อมาได้เสนอให้มีการตราพระราชบัญญัติขึ้น เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่ง ชาติ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว เรียกว่า “พระราชบัญญัติ

กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร พ.ศ. 2517” และได้มีการยกเลิกแล้วปัจจุบันได้ตรา“พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร พ.ศ. 2554” (สำนักปลัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์,2554)

2.1 วัตถุประสงค์ของกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

ตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร พ.ศ. 2554 มาตรา 5 กำหนดให้จัดตั้งกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรขึ้นเพื่อเป็นทุนหมุนเวียน และใช้จ่ายช่วยเหลือหรือส่งเสริมเกษตรกรในการผลิตการปศุสัตว์ และการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรมขึ้นต้นและผลิตภัณฑ์อาหาร

2.2 แหล่งที่มาของเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร พ.ศ. 2554 กำหนดให้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรประกอบด้วย

1) เงินที่ได้รับตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายและกฎหมายว่าด้วยการโอนเงินประมาณรายจ่าย

2) เงินค่าธรรมเนียมการส่งออกตามมาตรา 11

3) ดอกผลของเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

4) เงินกู้ที่รัฐบาลกู้เพื่อสมทบกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร โดยอนุมัติของรัฐมนตรี

5) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้มอบให้ให้กระทรวงการคลังเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรและดำเนินการเบิกจ่ายเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรประกอบด้วยงบการเงิน 2 ส่วน คือ

1) งบเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ซึ่งมีที่มาจากแหล่งเงินต่าง ๆ ดังนี้

(1.1) การจัดค่าธรรมเนียมการส่งออกข้าว (พรีเมียมข้าว) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 จนกระทั่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2529 ให้ยกเลิกการจัดเก็บ ซึ่งรวมวงเงินจัดเก็บทั้งสิ้นจำนวน 9,996.85 ล้านบาท

(1.2) การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการส่งออกปอ และวงเงินที่กระทรวงอุตสาหกรรมทอกระสอบไทยบริจาคให้ เป็นเงิน 51.25 ล้านบาท

(1.3) เงินช่วยเหลือจากสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ตามโครงการซื้อปุ๋ยจำนวน 10 ล้านดอลลาร์เมื่อปี 2523 และเมื่อ อ.ต.ก. จำหน่ายปุ๋ยแล้วได้นำส่งเงินเข้ากองทุนสงเคราะห์เกษตรกร รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 85.73 ล้านบาท ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2546 อนุมัติจัดสรรเงินช่วยเหลือจากสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันดังกล่าว ดังนี้ มอบให้กับสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ 45 ล้านบาท มูลนิธิชัยพัฒนา 20 ล้านบาท สำหรับเงินส่วนที่เหลือพร้อมดอกผลที่เกิดขึ้นให้นำเข้าไว้ในกองทุนสงเคราะห์ เกษตรกร และให้ใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรต่อไป

(1.4) งบประมาณจัดหาที่ดินเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อน ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2540 ให้นำเงิน 1,200 ล้านบาทเข้าไปไว้ในกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร โดยให้เปิดบัญชีแยกต่างหาก และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2543 ให้ปิดบัญชีเงินกองทุนจัดหาที่ดินและ โอนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย จำนวน 1,297.62 ล้านบาท เข้าไว้ในกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

2) เงินกองทุนหมุนเวียนสำหรับอุดหนุนเกษตรกรในการจัดหาปัจจัยการผลิตตามโครงการ ความช่วยเหลือเพื่อเพิ่มผลผลิตทางอาหารจากรัฐบาลญี่ปุ่น

รัฐบาลญี่ปุ่นได้ให้ความช่วยเหลือแก่รัฐบาลไทยแบบให้เปล่าในรูปโภคภัณฑ์ ซึ่งได้แก่ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เคมีภัณฑ์ทางการเกษตร เครื่องมือเครื่องจักรกลที่ใช้ในการเกษตรตามโครงการ ความช่วยเหลือเพื่อเพิ่มผลผลิตทางอาหารจากรัฐบาลญี่ปุ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มผลผลิตทางอาหารตั้งแต่ปีงบประมาณ 2520-2532 โดยหน่วยงานที่ได้รับความช่วยเหลือจะต้องนำโภคภัณฑ์ที่ได้รับความช่วยเหลือไปจำหน่ายแล้วนำเงินส่งกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2524 อนุมัติให้ตั้งเงินทุนหมุนเวียนไว้ในกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร โดยแยกเป็นบัญชีต่างหาก (เริ่มนำเงินส่งกองทุนฯ ในปี 2526) เป็นเงินที่ต้องนำส่งเข้ากองทุนฯ จำนวน 1,765 ล้านบาท (กรมส่งเสริมสหกรณ์ ,2554)

2.3 การบริหารกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

การบริหารกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร ซึ่งประกอบด้วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง และปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร และผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และกรรมการอื่นที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีจำนวนไม่เกินแปดคน ในจำนวนนี้ให้มี ผู้แทนสหกรณ์การเกษตรหนึ่งคน ผู้แทนกลุ่มเกษตรกรหนึ่งคนและเกษตรกรอื่นอีกสามคน โดยได้แต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นเลขาธิการฯ ผู้อำนวยการสำนักจัดทำงบประมาณ องค์การบริหารรูปแบบพิเศษและ รัฐวิสาหกิจ สำนักงบประมาณ และผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาเงินนอกงบประมาณ กรมบัญชีกลาง เป็นผู้ช่วยเลขาธิการฯรูปแบบการบริหารงานกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร ได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร พ.ศ. 2554 แต่งตั้งคณะกรรมการอีก 2 คณะ เพื่อช่วยในการบริหารงาน

2.4 อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร

(1) พิจารณาโครงการส่งเสริมการผลิต และ โครงการพยุรราคาและการจำหน่าย ซึ่งผลิตผลเกษตรกรรมขั้นต้นและผลิตภัณฑ์อาหารที่กระทรวง ทบวง กรมและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเสนอ

(2) พิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินสำหรับโครงการส่งเสริมการผลิต และโครงการพยุรราคา และการจำหน่าย ซึ่งผลิตผลเกษตรกรรมขั้นต้นและผลิตภัณฑ์อาหาร

(3) ทำความเห็นเสนอคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการพิจารณาตาม (1) และ (2)

(4) วางระเบียบการเบิกจ่ายเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

(5) ติดตามผลการดำเนินการของกิจการตามโครงการที่ใช้จ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

2.5 คณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องหนี้สินของกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

อำนาจและหน้าที่

(1) ตรวจสอบเร่งรัดและติดตามหนี้จากลูกหนี้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

(2) วางมาตรการในการติดตาม ตรวจสอบ และเร่งรัดหนี้สินจากลูกหนี้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

(3) พิจารณาคำขอผ่อนผันหนี้ การขอจำหน่ายหนี้สูญ และคำขออื่น ๆ ที่เกี่ยวกับหนี้กองทุนสงเคราะห์

(4) เกษตรกรมีอำนาจและหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรและประธานกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร

(5) มีอำนาจเรียกเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงและรายงานรวมทั้งมีอำนาจเรียกเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ของลูกหนี้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกรมาตรวจสอบและเข้าตรวจสอบได้

(6) มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

2.6 คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

อำนาจและหน้าที่

(1) ติดตามและประเมินผลโครงการเก็บข้าวเปลือกของกลุ่มเกษตรกร ตลอดจนโครงการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร

(2) มีอำนาจเรียกเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงและรายงาน รวมทั้งมีอำนาจเรียกเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ของหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการมาตรวจสอบหรือเข้าไปตรวจสอบได้

(3) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

(4) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร และประธาน คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร

มาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร พ.ศ. 2554 กำหนด กิจการตาม โครงการที่จะใช้จ่ายจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ได้นั้น ได้แก่กิจการดังต่อไปนี้

(1) การส่งเสริมการผลิตผลิตผลเกษตรกรรมขั้นต้นและผลิตภัณฑ์อาหาร ซึ่งได้แก่ การจัดหาปัจจัยการผลิตต่าง ๆ เพื่อจำหน่ายให้แก่เกษตรกรในราคาพอสมควรและให้เกษตรกรกู้เพื่อ การลงทุนในการ ผลิตและจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรมขั้นต้นและผลิตภัณฑ์อาหาร การจัดหาที่ดิน ให้เกษตรกรเข้าทำกิน และจัดหากรรมสิทธิ์ในที่ดินให้แก่เกษตรกร การปฏิรูปที่ดินและการจัดรูป ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนการดำเนินการอื่นใดอันจะก่อประโยชน์ในการผลิตผลิตผล เกษตรกรรมขั้นต้น และผลิตภัณฑ์อาหาร รวมทั้งการส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบ สำหรับอุตสาหกรรม การเกษตรด้วย

(2) การพยุง ราคาผลิตผลเกษตรกรรมขั้นต้น และผลิตภัณฑ์อาหารในประเทศไทย โดยการซื้อหรือรับจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรมขั้น ต้นและผลิตภัณฑ์อาหารในราคาที่รัฐมนตรี กำหนด รวมทั้งการขายในประเทศและขาย โดยส่งออกภายนอกราชอาณาจักร ซึ่งผลิตผล เกษตรกรรมขั้นต้นและผลิตภัณฑ์อาหาร และการดำเนินการอื่นใดที่เป็นประโยชน์แห่งกิจการ ดังกล่าว

(3) การดำเนินการที่จำเป็นและเร่งด่วน เพื่อขจัดภัยร้ายแรงต่อสิ่งแวดล้อมอันจะ เป็นผลเสียหายแก่เกษตรกรในการ สงเคราะห์เกษตรกรตามโครงการความช่วยเหลือในเรื่องการ ผลิต ให้คำนึงถึงผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรรมที่ประสบความเดือดร้อนเป็นหลักก่อน ทั้งนี้ตาม หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 20) ให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรแก่ กระทรวง ทบวงกรมที่ เกี่ยวข้อง องค์กรของรัฐบาล และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อใช้จ่ายใน กิจการต่าง ๆ ตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี (มาตรา 19) โดยมีแนวทางในการพิจารณา ดำเนินการ 2 ลักษณะ คือ

(1) การจัดสรรให้ส่วนราชการ เป็นการ จัดสรรให้ส่วนราชการนำไปดำเนินการ โครงการเอง

(2) การจัดสรรให้บุคคลที่ 3 เป็นการ จัดสรรให้ส่วนราชการนำไปจัดสรรให้บุคคล ที่ 3 (เกษตรกรสถาบันเกษตรกร) กู้ยืมเพื่อนำไปดำเนิน โครงการสหกรณ์การเกษตรและกลุ่ม เกษตรกร ต้องจัดทำโครงการเสนอกรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาตรวจสอบแก้ไข และเสนอ

โครงการเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร (กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร :กรมส่งเสริมสหกรณ์ ,2554)

3. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการให้สินเชื่อ

นโยบายการให้สินเชื่อ ความหมาย เป็นแนวทางหรือหลักการที่วางไว้เพื่อให้การพิจารณาสินเชื่อ สามารถเป็นไปตามแนวทางเดียวกัน นโยบายการให้สินเชื่อมี 2 ประเภท คือ 1. กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร 2. ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ให้การประชุมชี้แจง ถึงหัวข้อนโยบายที่สำคัญให้ทราบทั่วกัน (การให้สินเชื่อธนาคารพานิช,2552)

ปัจจัยที่ควรกำหนดไว้ในนโยบายสินเชื่อ

1. วัตถุประสงค์ของสินเชื่อ เป็นเงินทุนหมุนเวียนหรือเป็นการส่งเสริมการลงทุน เช่น ลงทุน ในสินทรัพย์ถาวรการชำระหนี้ จ่ายเงินปันผล ลงทุนซื้อหุ้นสามัญของบริษัทอื่น เก่งกำไร ใช้ในกิจการที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์

2. ชนิดของธุรกิจที่จะให้สินเชื่อ กระจายเงินทุนไปในธุรกิจที่ก่อให้เกิดประโยชน์ กระจายความเสี่ยงของสถาบันการเงินด้วย ศึกษาสภาพเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศ ตลอดจนอนาคต ของธุรกิจ เช่น ธุรกิจการเกษตร ธุรกิจอุตสาหกรรม ธุรกิจด้านการพาณิชย์ธุรกิจอื่นๆ เป็นต้น

3. หลักประกัน มีประเด็นพิจารณา ชื่อเสียงของผู้ขอสินเชื่อตลอดจนชื่อเสียงของผู้ค้ำประกันชนิดของหลักประกัน สามารถยึดหยุ่นได้ตามประเภทของสินเชื่อ

4. อัตราดอกเบี้ย ขึ้นอยู่กับ สภาพคล่องของสถาบันการเงิน ถ้าหากมีสภาพคล่องทางการเงินสูง อัตราดอกเบี้ยต่ำ แต่ถ้าหากมีสภาพคล่องทางการเงินต่ำ อัตราดอกเบี้ยสูง ความเสี่ยง ถ้าหากเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูง อัตราดอกเบี้ยสูง ในทางตรงกันข้าม ถ้าหากเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงต่ำ อัตราดอกเบี้ยต่ำ ต้นทุนเงินทุน ต้องคำนึงถึงนโยบายของภาครัฐ คือการกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยสูงสุดและศึกษาถึงลักษณะโครงสร้างตลอดจนแหล่งที่มาของเงินทุน ประเภทของอัตราดอกเบี้ย - อัตราดอกเบี้ยคงที่ Fixed (ตายตัว) เหมาะกับสินเชื่อระยะยาว - อัตราดอกเบี้ยลอยตัว Floated (เปลี่ยนแปลง) เหมาะกับสินเชื่อ ระยะสั้น

5. การชำระคืน ควรมีการส่งพนักงานสินเชื่อไปเยี่ยมชมกิจการของลูกค้าเป็นครั้งคราวอย่างสม่ำเสมอ ควรให้สินเชื่อที่มีกำหนดวันชำระเงินที่แน่นอน เช่น เงินกู้ระยะยาวและ ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการลงทุน เพื่อพิจารณาความสามารถในการชำระคืนของ โครงการ

6. ประเภทของสินเชื่อ สำหรับสถาบันการเงิน จะมีการจัดลำดับความสำคัญของประเภทสินเชื่อ (Priority) ดังนี้

6.1 สินเชื่อที่จัดเป็นสินทรัพย์ไม่เสี่ยง เช่น การค้าประกัน การอาวัลและการรับรองตัวเงิน

6.2 สินเชื่อระยะสั้นที่ให้ผลตอบแทนสูงและแน่นอน เช่น เงินกู้ระยะสั้น การจำหน่ายสินค้า การรับซื้อเช็คลงวันที่ล่วงหน้า

6.3 สินเชื่อระยะยาวเพื่ออุตสาหกรรม O/D

6.4 สินเชื่อเพื่อการเกษตร

7. อำนาจอนุมัติ Credit Authority – ยึดหลักการกระจายอำนาจ เพราะการกำหนดอำนาจอนุมัติสินเชื่อไว้ที่ส่วนกลาง จะทำให้ใช้เวลานานและอาจเสียโอกาสในการแข่งขัน

8. การใช้นโยบายสินเชื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

8.1 นโยบายนั้นควรเป็นแนวทางอย่างกว้างๆ ที่เจ้าหน้าที่ทุกระดับชั้นควรจะได้ปฏิบัติ และสามารถนำไปปฏิบัติได้ และต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจการ

8.2 ความยืดหยุ่น Flexibility เป็นเรื่องสำคัญ

8.3 ต้องสื่อสารให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงนโยบายสินเชื่อ โดยการประชุมหรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วแต่กรณี

ตารางที่ 2.2 วัตถุประสงค์และการกำหนดนโยบายการให้สินเชื่อ

	ธุรกิจการค้า	สถาบันการเงิน
วัตถุประสงค์ของการให้สินเชื่อ	เพิ่มยอดขายมากที่สุด (ส่งเสริมการขาย)	ผลกำไร (ดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย) มีกฎหมายควบคุมนโยบายการเงินและคลัง

อาจกล่าวได้ว่านโยบายสินเชื่อเป็นการกำหนดขอบเขต วัตถุประสงค์ของการให้สินเชื่อของธุรกิจเพื่อเป็นแนวทางให้การวิเคราะห์และตัดสินใจในการให้สินเชื่อเป็นไปในแนวเดียวกัน การกำหนดปัจจัยในนโยบายสินเชื่อ ควรจะพิจารณาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การ ดังนี้คือ

วัตถุประสงค์	ธุรกิจการค้า (ขายสินค้าและบริการเป็นเงินเชื่อ)	สถาบันการเงิน
ปัจจัยที่กำหนด	1. เพิ่มยอดขายให้มากขึ้น	1. ผลกำไร
	2. สามารถสู้กับคู่แข่งได้ (ขยายตลาด สินค้าและบริการ) กำไร	2. สามารถสู้กับคู่แข่งได้ 3. ความรับผิดชอบต่อสังคม (สังคมและผู้ฝากเงิน)
ปัจจัยที่กำหนด	4. ความรับผิดชอบต่อสังคม	
	1. ยอดขาย	1. กฎหมายและเงื่อนไขที่ กำหนดไว้
	2. สภาพคล่องทางการเงิน	2. สถานภาพเงินทุนของธุรกิจ
	3. คู่แข่งขัน	3. ความเสี่ยงและผลกำไร - เสี่ยงให้น้อยที่สุด - กระจายความเสี่ยง - ลูกคามีความเสี่ยงสูงแต่มี โอกาสเติบโต
	4. ลักษณะส่วนตัวของลูกค้า	4. ความเสมอต้นเสมอปลาย และจำนวนเงินฝากคงที่
		5. ภาวะเศรษฐกิจ
		6. นโยบายการเงินของรัฐบาล
		7. ความสามารถของบุคลากร สินเชื่อ
		8. การแข่งขัน

9. ปัจจัยที่ควรพิจารณาในการวางนโยบายการให้สินเชื่อ (การให้สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ ,2552)

9.1 ฐานะเงินกองทุนเงินกองทุนเป็นปัจจัยสำคัญประการแรกที่ต้องนำมาพิจารณาในการวางนโยบายให้สินเชื่อ เนื่องจากเงินกองทุนมีหน้าที่คุ้มครองเงินฝาก ขนาดของเงินกองทุนต่อเงินฝากจึงเป็นสิ่งที่ต้องนำมาพิจารณาว่า จะให้วงเงินสินเชื่อหรือเกิดความเสี่ยงได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งกฎหมายจะมีการกำหนดสินทรัพย์ สภาพคล่องและเงินสดสำรอง เพื่อความมั่นคงและ

ลดความเสี่ยงภัย ดังนั้น สถาบันการเงินที่มีฐานะเงินกองทุนต่ำไม่อยู่ในฐานะที่จะขยายการให้สินเชื่อหรือดำเนินการเสี่ยงภัยได้มากเหมือนกับสถาบันการเงินที่มีฐานะเงินกองทุนมากกว่า ฉะนั้นต้องหลีกเลี่ยงการให้สินเชื่อที่ได้รับดอกเบี้ยสูง แต่มีการเสี่ยงภัยมาก ส่วนสถาบันการเงินที่มีเงินกองทุนสูง จะไม่เพียงแต่ให้สินเชื่อระยะยาวได้เท่านั้น ยังสามารถให้สินเชื่อได้หลากหลายประเภทด้วย

9.2 ความต้องการรายได้ รายได้เป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินกิจการ ทุกสถาบันการเงินถือว่ารายได้เป็นสิ่งสำคัญมากในการวางแผนนโยบายสินเชื่อ สถาบันการเงินที่จำเป็นต้องหารายได้ อาจเพื่อขยายกิจการหรือเพื่อลดล้างผลขาดทุน หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่น อาจดำเนินนโยบายให้สินเชื่อที่มุ่งหารายได้มากกว่าสถาบันการเงินที่ไม่ถือว่ารายได้มีความสำคัญอย่างยิ่งขาด นโยบายการให้สินเชื่อที่มุ่งหวังรายได้ อาจกระทำการให้สินเชื่อระยะยาวแก่บุคคล (Consumer loan) ซึ่งมักมีดอกเบี้ยสูงกว่าการให้สินเชื่อเพื่อการค้า (Business loan) ซึ่งมีระยะสั้น นโยบายสินเชื่อที่มุ่งหวังรายได้เป็นสิ่งสำคัญ ทำให้จำเป็นต้องดำรงเงินสำรองในหลักทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง หรือกำหนดเวลาของบัญชีเงินทุนในหลักทรัพย์ให้มีระยะสั้น และมีความเสี่ยงภัยน้อยกว่าปกติ

9.3 ความมั่นคงของเงินฝาก การวางแผนนโยบายการให้สินเชื่อ ต้องพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงของเงินฝาก และประเภทของเงินฝากด้วย คือ เมื่อได้กันสำรองตามกฎหมายชั้น 1 และชั้น 2 ไว้แล้ว ก็สามารถนำเงินไปให้ปล่อยสินเชื่อได้ แม้ว่าสำรองทั้งสองจะกันไว้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของเงินฝากและความต้องการสินเชื่อของลูกค้าแล้ว แต่อาจมีความต้องการที่ไม่อาจคาดการณ์ล่วงหน้าได้ ทำให้ต้องพิจารณาถึงความมั่นคงของเงินฝากในการวางแผนนโยบายสินเชื่อ ฉะนั้น กรณีที่ประสบปัญหาเงินฝาก ลดลงหรือเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ต้องมีนโยบายสินเชื่อที่ค่อนข้างระมัดระวังกว่ากรณีที่มีเงินฝากมั่นคงซึ่งมีเงินฝากเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

9.4 สภาวะทางเศรษฐกิจ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นที่ผู้ให้สินเชื่อตั้งอยู่ เป็นปัจจัยหนึ่งในการพิจารณาวางแผนนโยบายการให้สินเชื่อ ถ้ามีภาวะเศรษฐกิจมั่นคง อาจดำเนินนโยบายสินเชื่อได้โดยเสรีหรือไม่ต้องใช้ความระมัดระวังเท่ากับท้องถิ่นที่มีภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล เพราะภาวะเศรษฐกิจที่ไม่มีการเคลื่อนไหวรุนแรงมาก จะทำให้สามารถพยากรณ์สถานการณ์ในอนาคตได้ชัดเจนกว่า

9.5 นโยบายทางการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลัง
ถ้าธนาคารแห่งประเทศไทยไม่มีนโยบายควบคุมสินเชื่อ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะไม่ลดหรือเพิ่มอัตราเงินสดสำรอง ธนาคารพาณิชย์จะสามารถดำเนินนโยบายการให้สินเชื่อได้โดยเสรี ในทำนองตรงข้ามหากธนาคารต้องการควบคุมสินเชื่อเพื่อยับยั้งภาวะเงินเฟ้อ ก็อาจเพิ่ม

อัตราเงินสดสำรอง เพื่อมิให้ธนาคารขยายสินเชื่อมากเกินไป ธนาคารพาณิชย์จะไม่สามารถดำเนินการให้สินเชื่อได้โดยเสรี

9.6 ความสามารถและความชำนาญของพนักงานสินเชื่อ

สิ่งที่ไม่ควรมองข้ามในการวางแผนนโยบายการให้สินเชื่อคือ ความสามารถและความชำนาญของพนักงานให้สินเชื่อเป็นสำคัญ ฝ่ายสินเชื่อจะต้องมีความเข้าใจในธุรกิจแต่ละประเภทเพื่อให้ทราบว่า การดำเนินธุรกิจจะเป็นไปได้ด้วยดีและจะสามารถนำเงินมาชำระหนี้ได้หรือไม่ พนักงานที่มีความสามารถในการให้สินเชื่อแก่ธุรกิจบริการ อาจไม่ชำนาญในการให้สินเชื่อแก่กิจการอุตสาหกรรม การวางแผนนโยบายสินเชื่อต้องคำนึงถึงความพร้อมของบุคลากรทางด้านสินเชื่อ อย่างไรก็ตามความสามารถของพนักงานอาจแก้ไขได้โดยการให้การอบรม ให้มีความรู้เพิ่มมากขึ้นได้ แต่ก็ต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมด้วย

9.7 ฐานะการแข่งขัน

หากมีฐานะการแข่งขันอย่างรุนแรงกับสถาบันการเงินอื่น การกำหนดนโยบายควรหลีกเลี่ยงภาวะการแข่งขันให้มากที่สุด เช่น บริษัทการเงินทำหน้าที่ให้กู้ยืมเพื่อซื้อสินค้าผ่อนส่ง การที่จะมีนโยบายการให้กู้ยืมเพื่อการซื้อสินค้าผ่อนส่งจะทำให้ภาวะการแข่งขันรุนแรงขึ้น ในกรณีนี้ไม่ควรให้มีการกู้ยืมเพื่อซื้อสินค้าผ่อนส่งเป็นจำนวนมากนัก

9.8 ความต้องการสินเชื่อของท้องถิ่น

ความต้องการสินเชื่อของท้องถิ่น เป็นปัจจัยสำคัญมากประการหนึ่งที่ต้องนำมาพิจารณา ในท้องถิ่นที่มีความต้องการสินเชื้อมาก ควรดำเนินนโยบายสนองความต้องการของลูกค้า แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการให้สินเชื่อโดยรอบคอบด้วย ในท้องถิ่นที่มีความต้องการสินเชื่ออ่อนจนเอาเงินฝากไปใช้ไม่หมด อาจมีเงินเหลือเกินต้องการ ในระยะที่มีเงินเหลือถ้าเก็บไว้เฉยๆ จะไม่มีประโยชน์ จึงควรนำไปให้ลูกค้าอื่นนอกจากลูกค้าปกติหรือนำเงินไปลงทุน หรือโอนเงินไปให้คู่อีกท้องถิ่นหนึ่งที่มีความต้องการมากกว่า กรณีที่มีสาขากระจายไปอย่างกว้างขวางจึงย่อมจะได้เปรียบคือสามารถโอนเงินจากท้องถิ่นหนึ่งไปทำประโยชน์ในอีกท้องถิ่นหนึ่งได้ดีกว่า

ส่วนประกอบของนโยบายในการให้สินเชื่อ

1. อำนาจในการอนุมัติ
2. พิธีการของสินเชื่อ
3. การวางเงื่อนไขและการจัดอันดับคุณภาพของลูกค้าและการกำหนดวงเงิน
4. การกำหนดนโยบายการติดตามการให้สินเชื่อ
5. การกำหนดประเภทของสินเชื่อที่ควรให้และสินเชื่อที่ไม่ควรให้
6. การกำหนดอัตราดอกเบี้ย

7. การกำหนดหลักประกัน
8. การกำหนดระบบงานการให้สินเชื่อ
9. การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ที่อ่อนแอและมีปัญหาทางการเงิน โดยรายละเอียดดังนี้

1. อำนาจในการอนุมัติให้สินเชื่อ จะมีการพิจารณาเป็นลำดับขั้น โดยกำหนดวงเงินหรือขอบเขต อำนาจไว้ ซึ่งจะแตกต่างกันออกไปตามโครงสร้างการบริหารของแต่ละสถาบันการเงิน ซึ่งการกำหนดอำนาจของเจ้าหน้าที่ในการอนุมัติเงินสินเชื่อขึ้นอยู่กับความสามารถและความชำนาญของเจ้าหน้าที่สินเชื่อเป็นสำคัญ การกำหนดวงเงินในการอนุมัตินี้ไม่ควรสูงหรือต่ำเกินไป ถ้าหากกำหนดวงเงินอนุมัติไว้ต่ำเกินไปจะทำให้เกิดผลเสีย คือ จะควบคุมการปล่อยสินเชื่อได้ยากเกินไป แต่ถ้ากำหนดวงเงินอนุมัติไว้สูงจนเกินไป ก็จะทำให้การดำเนินงานทางสินเชื่อล่าช้าและอาจสูญเสียลูกค้าที่ดีได้

2. พิธีการของสินเชื่อ เป็นขั้นตอนในการดำเนินการเกี่ยวกับทางกฎหมาย ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ประสบการณ์และคำแนะนำของบุคลากรด้านกฎหมายอย่างแน่นอน ซึ่งจะมีทั้งการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานะทางกฎหมาย การตรวจสอบหลักประกัน การทำนิติกรรม และการจัดเก็บ รวมทั้งการควบคุมข้อมูลและเอกสารสินเชื่อ

3. การวางเงื่อนไขและการจัดอันดับคุณภาพของลูกหนี้และการกำหนดวงเงิน ต้องมีการกำหนด เงื่อนไขและวงเงินสินเชื่อให้เหมาะสมกับขนาดของการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งต้องมีการประเมินคุณภาพของลูกหนี้ เพื่อให้เกิดความเสี่ยงภัยน้อยที่สุด ควรมีการกำหนดนโยบายการให้สินเชื่อทั้งในด้านของขนาดวงเงินให้สินเชื่อโดยรวม และขนาดวงเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้แต่ละราย ทางด้านวงเงินให้สินเชื่อรวม - ขึ้นอยู่กับความสามารถและเงินกองทุนของผู้ให้สินเชื่อ โดยคำนึงถึงสภาพคล่องและภาวะการแข่งขันทางด้านวงเงินให้สินเชื่อแต่ละราย - กำหนดวงเงินและระยะเวลาในการให้สินเชื่อ เป็นการตกลงร่วมกันระหว่างผู้ให้สินเชื่อและผู้ขอสินเชื่อ และควรจะมีการกระจายจำนวนเงินให้สินเชื่อแก่ธุรกิจหลายๆ ประเภท เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากความล้มเหลวในการดำเนินธุรกิจ

4. การกำหนดนโยบายการติดตามให้สินเชื่อ ผู้ให้สินเชื่อควรมีการกำหนดนโยบายในการชำระหนี้คืนให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนต่อสภาพคล่องทางการเงิน และเพิ่มอัตราความเสี่ยงในการได้รับการชำระหนี้ ซึ่งจะต้องมีการตกลงกับผู้ขอสินเชื่อถึงความสามารถในการชำระหนี้ตามกำหนดเวลาที่ได้ตกลงกันไว้ แต่ถ้าหากเกิดปัญหาที่ผู้ขอสินเชื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดแล้ว ก็จะต้องมีการกำหนดนโยบายการติดตามหนี้ว่าจะให้เป็นหน้าที่ของฝ่ายสินเชื่อหรืออาจจะเป็นผู้ชำนาญงานที่มีความสามารถในการติดตามและแก้ไขหนี้ที่มีปัญหาโดยเฉพาะ

5. การกำหนดประเภทของสินเชื่อที่ควรให้และสินเชื่อไม่ควรให้ จะต้องมีการกำหนดประเภทของสินเชื่อว่าจะให้กับธุรกิจประเภทใด ในขอบเขตและวงเงินมากน้อย

เพียงใด ถ้าหากปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจหลายๆ ประเภท ก็จะทำให้เกิดการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ แต่ถ้าหากปล่อยสินเชื่อเน้นหนักไปที่ธุรกิจใดธุรกิจหนึ่ง คือ มีสัดส่วนการให้สินเชื่อกับธุรกิจแต่ละประเภทไม่เหมาะสมแล้ว จะทำให้ผู้ให้สินเชื่อได้รับผลกระทบจากความเสี่ยงในการไม่ได้รับชำระหนี้คืน หากธุรกิจนั้นๆ ดำเนินกิจการล้มเหลวหรือมีปัญหาในการจัดการ ดังนั้น การให้สินเชื่อควรคำนึงถึงอัตราการเสี่ยงและโครงสร้างของการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งอาจจะมีการกำหนดประเภทของสินเชื่อที่ต้องการให้สินเชื่อไว้ในนโยบายสินเชื่ออย่างชัดเจน ตลอดจนประเภทของสินเชื่อที่ไม่ต้องการให้กู้ยืม ซึ่งอาจจะเป็นเพราะไม่มีพนักงานที่มีความชำนาญในธุรกิจนั้นๆ หรือเป็นธุรกิจที่ไม่พึงประสงค์จะให้สินเชื่อก็ตาม

6. การกำหนดอัตราดอกเบี้ย ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมเป็นรายได้หลักที่สำคัญ จึงควรที่จะต้องมีการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ ซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับประเภทของสินเชื่อ คุณภาพของผู้ขอสินเชื่อ ความเสี่ยงในการไม่ได้รับชำระหนี้คืน สำหรับนโยบายในเรื่องอัตราดอกเบี้ยควรมีความยืดหยุ่นและให้อำนาจแก่พนักงานสินเชื่อในการพิจารณาเพิ่ม-ลดอัตราดอกเบี้ยได้ตามดุลยพินิจ ขึ้นอยู่กับต้นทุนของวงเงินให้สินเชื่อ

7. การกำหนดหลักประกัน นโยบายการให้สินเชื่อที่ดีควรระบุหลักประกันให้ชัดเจนเกี่ยวกับประเภทของหลักประกันว่า จะเป็นการค้ำประกันด้วยอสังหาริมทรัพย์ สงหาริมทรัพย์ หรือบุคคลค้ำประกัน ฯลฯ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในภายหน้าเกี่ยวกับประเภทของหลักประกัน นอกจากนี้ยังควรกำหนดส่วนต่างระหว่างมูลค่าที่แท้จริงของทรัพย์สินกับวงเงินให้สินเชื่อด้วย เช่น ให้อ่างเงินสินเชื่อไม่เกิน 80% ของมูลค่าอสังหาริมทรัพย์ หรือถ้าหากเป็นกรณีบุคคลค้ำประกันก็ควรมีการกำหนด มาตรฐานในเรื่องความสามารถในการชำระหนี้เพื่อความสะดวกในการพิจารณาการให้สินเชื่อ การกำหนดมาตรฐานในเรื่องความสามารถในการชำระหนี้เพื่อความสะดวกในการพิจารณาการให้สินเชื่อ

8. การกำหนดระบบงานการให้สินเชื่อ ต้องมีการกำหนดลักษณะความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถดูแลผู้ขอสินเชื่อได้อย่างเหมาะสม และมีการติดตามการให้สินเชื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาต่อไปให้ถูกต้องยิ่งขึ้น

9. การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาลูกหนี้ที่อ่อนแอและมีปัญหาทางการเงิน ลูกหนี้ที่มีปัญหาทางการเงินต้องการที่จะให้สถาบันการเงินเอาใจใส่เพื่อให้สามารถดำเนินงานต่อไปได้ เพื่อความเจริญเติบโตในอนาคต จึงควรกำหนดนโยบายในรูปแบบของคำแนะนำเพื่อหาทางปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อให้เกิดรายได้หรือประนีประนอมหนี้ที่มีปัญหา นโยบายการให้สินเชื่อ

ไม่ใช่ข้อบังคับ แต่เป็นการแนะนำแนวทางให้แก่ฝ่ายสินเชื่อ เพื่อให้การปฏิบัติงานและการบริหารงานทางด้านสินเชื่อเป็นไปอย่างเหมาะสม ถูกต้อง รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการทั้ง 2 ฝ่าย คือ ทั้งผู้ให้สินเชื่อและผู้ขอสินเชื่อ ซึ่งเมื่อมีการวางและกำหนดนโยบายการให้สินเชื่อแล้วก็ต้องมีการควบคุมในนโยบายนั้นๆ ด้วย โดยกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบดูแลการปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

ประเภทของสินเชื่อและแหล่งที่มาการจำแนกประเภทสินเชื่อจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อ

1.1 สินเชื่อเพื่อการเกษตร, สินเชื่อเพื่อการค้าบริการ, สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค

2. ระยะเวลาของการชำระคืน

2.1 เพื่อเรียก (Call) เหมาะสมสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีการใช้เงินทุนหมุนเวียนค่อนข้างสูงและมีสภาพคล่องสูง เช่นธุรกิจน้ำมัน ซึ่งมีข้อดีคือถ้าธุรกิจมีความน่าเชื่อถือคืออัตราดอกเบี้ยจะต่ำมาก

2.2 ระยะสั้น (Short Tem) ระยะเวลาในการผ่อนชำระจะน้อยกว่า 1 ปี

2.3 ระยะกลาง (Intermediate Tem) ระยะเวลาการผ่อนชำระจะอยู่ในช่วง 1,3 หรือ 5 ปี

2.4 ระยะยาว (Long Tem) ระยะเวลาในการผ่อนชำระมากกว่า 5 ปี

3. การมีหลักประกัน

3.1 สินเชื่อที่มีหลักประกัน เป็นสินเชื่อที่มีการนำทรัพย์สินมาจำนองและ/หรือจำนำเป็นหลักประกันรวมทั้งการนำบุคคลมาค้ำประกัน โดยที่ถ้าไม่สามารถชำระเงินคืนได้แล้ว เจ้าหนี้สามารถเรียกร้องสิทธิจากหลักประกันมาชำระหนี้คืนได้

3.2 สินเชื่อที่ไม่มีหลักประกัน มักเป็นสินเชื่อให้กับผู้ที่มีฐานะการเงินดี, ผลประกอบการดี และมีประวัติการติดต่อกับเจ้าหนี้มาเป็นเวลานานสินเชื่อสามารถจำแนกได้เป็นหลายประเภท หลายลักษณะแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ประโยชน์ แต่อาจจะสรุปออกเป็นลักษณะต่างๆ ได้ดังนี้ คือ

ตามลักษณะของผู้ใช้สินเชื่อ

1. ตามลักษณะรูปแบบการให้บริการ
2. ตามลักษณะการชำระคืน
3. ตามลักษณะของแหล่งที่มาสินเชื่อ
4. ตามระยะเวลาในการให้สินเชื่อ

5. ตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้

6. ตามหลักประกัน

1. จำแนกตามลักษณะของผู้ใช้สินเชื่อ

1.1 **สินเชื่อภาครัฐบาล** คือ การที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐบาลตลอดจนรัฐวิสาหกิจกู้ยืมเงินหรือซื้อสินค้า หรือบริการเป็นเงินเชื่อ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานเพื่อสาธารณประโยชน์ตามข้อตกลง เช่น งบประมาณแผ่นดิน ฯลฯ ซึ่งการเกิดสินเชื่อภาครัฐบาล จะเกิดได้จากหลายสาเหตุดังนี้ คือ

- 1) งบประมาณขาดดุล
- 2) เป็นการส่งเสริมการลงทุน
- 3) เป็นการขาดดุลการชำระเงิน
- 4) ภาวะสงคราม

สินเชื่อภาครัฐบาลควรคำนึงถึง

a. ข้อจำกัดในการให้สินเชื่อ

b. แหล่งที่มา ภายในประเทศ - ตัวเงินคลัง ระยะเวลา 3 – 6 เดือน พันธบัตร ระยะเวลามากกว่า 10 ปี

ธนาคารแห่งประเทศไทย ต่างประเทศ – ธนาคารโลก องค์กรระหว่างประเทศ เช่น องค์กรสหประชาชาติ กองทุนฟื้นฟูระหว่างประเทศ ฯลฯ

1.2 **สินเชื่อภาคเอกชน** คือ การกู้ยืมเงินหรือซื้อขายสินค้าหรือบริการเป็นเงินเชื่อโดยบุคคลธรรมดา นิติบุคคล ธุรกิจเอกชน เพื่อนำไปใช้จ่ายส่วนตัว หรือเพียงแสวงหากำไร สามารถแบ่งได้เป็นสินเชื่อเพื่อธุรกิจ และสินเชื่อเพื่อการบริโภค จำแนกตามลักษณะรูปแบบการให้บริการ มี 2 ชนิด คือ

1.2.1 **สินเชื่อเกี่ยวกับสินค้าและบริการ**

การซื้อสินค้าหรือบริการ โดยมีได้มีการชำระเป็นเงินสดในทันทีที่ได้รับสินค้าหรือบริการ เป็นลักษณะของการนำสินค้าหรือได้รับบริการไปก่อน โดยยังมีได้ชำระเงิน แต่จะมีการกำหนดระยะเวลาในการชำระคืนแน่นอนตามข้อตกลงระหว่างบุคคล 2 ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกัน

1.2.2 **สินเชื่อเงินสด**

การกู้ยืมเงินสดเพื่อนำไปใช้จ่ายตามความต้องการของผู้กู้ยืม เป็นลักษณะที่ผู้กู้ยืมจะได้รับเงินสดออกไปจากผู้ให้กู้ยืมตามวัตถุประสงค์ที่ตกลงกันไว้ เช่น เพื่อการลงทุน เพื่อการซื้อทรัพย์สิน เป็นต้น

2. จำแนกตามลักษณะของการชำระคืนมี 2 ชนิด คือ

Single payment Credit สินเชื่อชำระครั้งเดียว

Installment Credit สินเชื่อผ่อนส่ง

3. จำแนกตามลักษณะของแหล่งที่มาสินเชื่อ

3.1 เอกชน

3.2 สถาบันการเงิน

3.3 หน่วยงานธุรกิจ

3.4 องค์กรที่ไม่หวังผลกำไร เช่น สหกรณ์ สมาคม มูลนิธิ เป็นต้น

4. จำแนกตามระยะเวลาการให้สินเชื่อ มี 3 ชนิด คือ

4.1 สินเชื่อระยะยาว (สินเชื่อเพื่อการลงทุน) ระยะเวลามากกว่า 5 ปี

4.2 สินเชื่อระยะปานกลาง ระยะเวลาตั้งแต่ 1 – 5 ปี

4.3 สินเชื่อระยะสั้น ระยะเวลาน้อยกว่า 1 ปี

5. จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ มี 2 ชนิด คือ

5.1 สินเชื่อเพื่อการบริโภค

- สินเชื่อที่ผู้บริโภคใช้ในการซื้อสินค้าและบริการ รวมถึงการกู้ยืมเงินสดเพื่อนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์เป็นสินเชื่อที่ผู้บริโภคเป็นผู้ใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรที่จะนำไปบริโภค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ก่อให้เกิดความสะดวกสบาย

2. เป็นการปรับปรุงวิถีการดำรงชีวิต

3. เนื่องจากความจำเป็นบังคับ

5.2 สินเชื่อเพื่อการผลิต หรือสินเชื่อเพื่อธุรกิจ

5.2.1 สินเชื่อที่ให้เพื่อนำไปใช้จ่ายในการซื้อวัตถุดิบและเครื่องมือเครื่องใช้ โดยมีวัตถุประสงค์นำไปผลิตสินค้าหรือบริการ

5.2.2 สินเชื่อที่หน่วยงานธุรกิจเป็นผู้ใช้ เพื่อทำให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน เช่น สินเชื่อเพื่อการเคหะ สินเชื่อเพื่อการเกษตร สินเชื่อเพื่อธุรกิจ SME's เป็นต้น
ที่มา ([www.http://© 2015 NovaBizz| Privacy Term of Use,2558](http://www.novabizz.com/privacy-term-of-use))

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กำพลศักดิ์ มูลอำมาตย์ (2550 - 52: บทคัดย่อ) แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษา พบว่า สหกรณ์ยังประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ปัญหาที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 แปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก ปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.29 แปลผลได้ว่าเป็นปัญหาน้อย ปัญหาที่เกิดจากภาวะการผลิตและการจำหน่าย พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.66 แปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก และปัญหาที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.40 แปลผลได้ว่าเป็นปัญหาจากการศึกษามีข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ ดังนี้ ด้านการป้องกันการเกิดปัญหาในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ (1) สหกรณ์ควรมีการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามาเป็นสมาชิก (2) สหกรณ์ควรจ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิกอย่างเหมาะสม และเพียงพอกับความต้องการ (3) สมาชิกควรเข้าร่วมประชุมกลุ่มเพื่อรับฟังคำชี้แจงในเรื่องต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ และมีการปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สินเชื่ออย่างเคร่งครัด (4) สมาชิกสหกรณ์ควรนำเงินกู้ที่ได้รับไปใช้ตามวัตถุประสงค์ (5) สมาชิกสหกรณ์ควรมีการออมเงินหลังจากมีรายได้เกิดขึ้นเพื่อจะได้สามารถนำเงินที่ออมไปชำระหนี้กับสหกรณ์ได้ (6) คณะกรรมการเงินกู้ควรมีการนำหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้เงินกู้มาปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ไม่เห็นประโยชน์แก่พวกพ้องของตนเอง (7) สหกรณ์ควรออกตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ (8) สหกรณ์ควรมีการดำเนินธุรกิจที่ครบวงจร โดยให้แต่ละธุรกิจมีความเชื่อมโยงกัน ด้านการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระ (1) สหกรณ์ควรมีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้ค้าประกันทราบในรายละเอียดของสมาชิกที่ผู้ค้าประกันไปค้าประกันเพื่อจะได้ติดตามทวงถามแทนสหกรณ์ด้วย (2) สหกรณ์ควรมีการตั้งค่าใช้จ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ที่ออกติดตามทวงหนี้จากสมาชิกที่มีหนี้ค้างเป็นเวลานาน (3) สหกรณ์ควรทำความเข้าใจกับสมาชิกว่าสมาชิกสามารถชำระหนี้กับสหกรณ์โดยการทยอยชำระได้ (4) สหกรณ์ควรคัดเลือกสมาชิกที่มีประวัติการค้างชำระหนี้ยาวนาน เหนียวหนี้ และมีเหตุจากการค้างชำระหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากภัยธรรมชาติ เพื่อทำการดำเนินคดี เพื่อไม่ให้เป็นตัวอย่างแก่สมาชิกรายอื่นๆ ด้านการพัฒนาการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ (1) สมาชิกสหกรณ์การทำการเกษตรหลายๆ ชนิด เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องราคา และมีรายได้ที่พอเพียงจะชำระหนี้ (2) สมาชิกและครอบครัวควรมีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อสร้างได้ที่เพิ่มขึ้น (3) สหกรณ์ควรมีการพัฒนาและอบรมบุคลากรในสหกรณ์ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อมากขึ้นและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (4) สหกรณ์ควรมีการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อให้มากขึ้น เพื่อใช้ในการ

จัดชั้นคุณภาพสมาชิก การเก็บประวัติการกู้เงิน การเก็บข้อมูลส่วนตัวของสมาชิก และการเตือนให้สมาชิกชำระหนี้ เพื่อให้สหกรณ์สามารถปฏิบัติงานได้เร็วขึ้น

กัลยาพร กัลยาบุตร (2535: บทคัดย่อ) ปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2533 ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อของเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2533 พบว่า เกษตรกรใช้สินเชื่อในการผลิตร้อยละ 52.97 และใช้สินเชื่อไปในการบริโภคร้อยละ 47.03 สินเชื่อผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างสินเชื่อการเกษตรกับปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อการใช้สินเชื่อ นั้น ปรากฏว่าสินสหสัมพันธ์ระหว่างสินเชื่อการเกษตรกับปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อการใช้สินเชื่อ นั้น ปรากฏว่าสินค้ำชำระ

เมื่อตอนต้นปี ทรัพย์สินในการดำเนินการเกษตรของฟาร์ม และค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับสินเชื่อการเกษตร ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อการเกษตร ณ ระดับฟาร์ม ปรากฏว่าปัจจัย ที่มีผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อการเกษตรของครัวเรือนที่กู้ยืมในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ รายได้สุทธิในฟาร์ม ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือน หนี้สินค้ำชำระเมื่อตอนต้นปี และทรัพย์สินในการดำเนินการเกษตรของฟาร์ม สำหรับผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างครัวเรือนที่กู้และครัวเรือนที่ไม่กู้โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จำแนกประเภท พบว่า ปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติและมีผลให้ครัวเรือนที่กู้และไม่กู้มีความแตกต่างกันคือพื้นที่เพาะปลูก และหนี้สินค้ำชำระเมื่อตอนต้นปี เนื่องจากเกษตรกรจำนวนมากยังต้องพึ่งแหล่งสินเชื่อที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน

จันทร์ศรี สมวิลาส (2536: บทคัดย่อ) ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ตัวแปรที่นำมาศึกษาคือ วงเงินกู้ ขนาดของฟาร์ม ปริมาณหนี้สินในระบบสหกรณ์ ปริมาณหนี้สินนอกระบบสหกรณ์ จำนวนเงินกู้ การใช้เงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์ การทวงถามหนี้ของสหกรณ์ มูลค่าหลักประกันสินเชื่อ ปัญหาการขาดทุนในกิจการฟาร์ม ความไม่แน่นอนในรายได้ฟาร์มและความรับผิดชอบของสมาชิกสหกรณ์จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตร พบว่า ปริมาณหนี้สินในระบบสหกรณ์มีความสัมพันธ์ในทางลบกับการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรหมายความว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีปริมาณหนี้สินกับสหกรณ์มากจะมีการชำระคืนสินเชื่อให้กับสหกรณ์น้อย ดังนั้น ในการพิจารณาการให้กู้ต้องกระทำอย่างรอบคอบ และพิจารณาถึงความจำเป็นของการใช้เงินในกิจการฟาร์มอย่างแท้จริง เพื่อลดปัญหาการกู้ยืมเงินเกินความจำเป็นปัญหาและความต้องการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

คือ การให้บริการของสหกรณ์ล่าช้า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสหกรณ์สูงเกินไป และผลผลิตของสมาชิกไม่มีตลาดรองรับที่แน่นอน

ชาญวุฒิ ขาวสกุล (2551: บทคัดย่อ) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรบ้านบึงเจริญ ตำบลบึงเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ 1. ปัญหาของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร บ้านบึงเจริญ ที่มีปัญหาหนี้ค้างชำระกับธนาคาร จำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.16 ของเกษตรกรลูกค้าทั้งหมดและมียอดหนี้ค้างกับธนาคาร จำนวน 3,138,000 บาท มีปัญหาดังนี้ ปัญหาครอบครัว เช่น การหย่าร้าง ชราภาพ ปัญหาไม่มีที่ดินทำกิน ปัญหาค่าใช้จ่ายยืมครัวเรือนและค่าใช้จ่ายการผลิตพืชเชิงเดี่ยวสูงกว่ารายได้ ปัญหาขาดการออมและปัญหามีหนี้หลายทางทั้งในและนอกระบบ 2. สาเหตุของการเกิดหนี้ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรบ้านบึงเจริญ พบสาเหตุจาก 1) สาเหตุจากการทำการเกษตรเชิงเดี่ยว จากการผลิตอ้อย มันสำปะหลัง และแตงโม ซึ่งเป็นระบบการเกษตรที่มีค่าใช้จ่ายในการผลิตสูงและส่งผลในการก่อหนี้ทั้งในระบบและนอกระบบ 2) สาเหตุจากครอบครัวหย่าร้าง ชราภาพและย้ายถิ่นที่อยู่ 3) สาเหตุจากมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง 4) สาเหตุจากนโยบายสินเชื่อของธนาคาร 5) สาเหตุจากพนักงานธนาคารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 3. แนวทางแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรบ้านบึงเจริญ มีแนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังนี้ 1) แก้ไขปัญหาจากตัวเกษตรกร ลูกค้าโดยใช้วิธีหมุนหนี้โดยกู้หนี้มาใช้หนี้ กู้เงินตามความจำเป็น มีความขยันขันแข็งในการทำงานทำการผลิตการเกษตรหลากหลายชนิด มีการบริหารจัดการวางแผนการผลิตที่ดี มีการวางแผนเงินออมเพื่อชำระหนี้และได้รับความช่วยเหลือจากบุตรหลาน 2) แก้ไขปัญหาโดยการปรับปรุงแก้ไขนโยบายด้านสินเชื่อของธนาคารโดยการให้สินเชื่อให้เพียงพอ กับความต้องการของลูกค้าและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรลูกค้า 3) แก้ไขโดยการให้กู้ยืมเงินในโครงการแก้ไขปัญหาหนี้ภาคประชาชน 4) ขยายระยะเวลาการชำระหนี้ โดยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ 5) ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและสาเหตุพร้อมทั้งหาแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกรลูกค้าร่วมกัน 6) กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ให้สอดคล้องกับช่วงเวลาในการขายผลผลิตของเกษตรกรลูกค้า 7) เพิ่มความเข้มงวดในมาตรการการติดตามเร่งรัดหนี้และการออกไปรับชำระหนี้นอกสถานที่ 8) พนักงานธนาคารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ควรปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานกับเกษตรกรลูกค้าใหม่โดยไม่มองปัญหาเรื่องหนี้สินเพียงอย่างเดียวควรมองปัญหาในทุกมิติและมีความเข้าใจสภาพวิถีชีวิต เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรลูกค้าในชุมชน 9) กลุ่มองค์กรที่มีอยู่ชุมชน ควรมีการส่งเสริมการเพิ่มวงเงินออมและการระดมเงินทุนร่วมกันของคนในชุมชนเพื่อพัฒนาเป็นกลุ่ม

การเงินชุมชนหรือธนาคารชุมชน เพื่อเข้ามาจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินทั้งในระบบและนอกระบบของคนในชุมชน

ณัฐพงษ์ ท้วมจันทร์ (2555: บทคัดย่อ) การศึกษาภาวะหนี้สินและแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหงาว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ภาวะหนี้สินของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหงาว ส่วนใหญ่มีหนี้สินเป็นตัวเงิน จำนวน 50,000 – 100,000 บาท มีแหล่งกู้จากกองทุนหมู่บ้านและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ส่วนใหญ่จะผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท มีสภาพรายรับไม่เพียงพอกับรายจ่ายและส่วนใหญ่มิวัตถุประสงค์ในการกู้เงินมาเพื่อใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพปัจจัยที่ทำให้เกิดภาวะหนี้สินของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหงาว โดยปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมมีผลทำให้เกิดภาวะหนี้สินอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดภาวะหนี้สินสูงที่สุด คือ ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ย (\bar{x} =3.49) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านพฤติกรรมการใช้เงิน มีค่าเฉลี่ย (\bar{x} =3.45) และปัจจัยที่ทำให้เกิดภาวะหนี้สินต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ อยู่ใน ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย (\bar{x} =3.11) ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหงาว ส่วนใหญ่คิดว่าตนเองจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาหนี้สิน ได้โดยการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาหนี้สินเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกับคนในครอบครัว โดยมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ดังนี้ การลดค่าใช้จ่าย การลดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือย การหากิจกรรมเพิ่มรายได้ การบริโภคอาหารที่มีคุณภาพไม่แพง และต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านการจัดหาอาชีพเสริมเพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อการชำระหนี้

ณรงค์ คงมัน (2550: บทคัดย่อ) แนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินค้างชำระเงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรของสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็กในจังหวัดขอนแก่น ที่กู้ยืมเงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการกู้ยืมเงินและการชำระคืนเงินกู้ของสหกรณ์การเกษตรที่กู้ยืมเงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ปัญหาอุปสรรคในการส่งชำระคืนเงินกู้ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของสหกรณ์ฯ โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้รายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์และงบการเงินที่ผู้สอนบัญชีได้รับรองแล้ว จำนวน 13 สหกรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และใช้ข้อมูลจาก แบบสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินการ จำนวน 13 คน นำมาจัดหมวดหมู่และวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้เห็นถึงสถานการณ์ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ผลการศึกษา มีดังนี้

สภาพคล่องทางการเงิน จากอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็กในจังหวัดขอนแก่นที่กู้ยืมเงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร พบว่า สภาพคล่องทางการเงินยังไม่มีดี มีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยไม่เพียงพอที่จะไปชำระหนี้ระยะสั้นได้

1.ด้านการก่อหนี้ ดูจากอัตราหนี้ทั้งสิ้นต่อทุนของสหกรณ์ฯ ซึ่งพบว่าสหกรณ์มีอัตราส่วนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.ด้านการทำกำไร ดูจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนต่อส่วน
ของทุนพบว่า สหกรณ์มีประสิทธิภาพในการทำกำไรค่อนข้างต่ำ

3.สหกรณ์การเกษตรขนาดเล็กในจังหวัดขอนแก่นที่กู้ยืมเงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ส่วนใหญ่นำเงินกู้ยืมจากกองทุนฯ ไปใช้ตามวัตถุประสงค์โดยการให้สมาชิกกู้ยืมไปจัดซื้อปุ๋ยเพื่อใช้ในการผลิตทางการเกษตร

4.การส่งชำระหนี้เงินกู้คืนกรมส่งเสริมสหกรณ์ ส่วนใหญ่พบว่าสหกรณ์ฯ ไม่มีการส่งชำระหนี้คืนกรมส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจากสหกรณ์มีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย

5.ปัญหา อุปสรรคในการส่งชำระหนี้กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร คืนกรมส่งเสริมสหกรณ์ของสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็กในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ด้านสมาชิกไม่มีรายได้ที่เพียงพอจึงทำให้ไม่สามารถส่งชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์ และส่งผลให้สหกรณ์ไม่สามารถส่งชำระหนี้คืนกรมส่งเสริมชำระหนี้คืนกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้

บรรเจิด ทองใบ (2554: บทคัดย่อ) แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดอุดรธานี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการกู้ยืมเงินและการชำระคืนเงินกู้ของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ปัญหาและอุปสรรคในการส่งชำระคืนเงินกู้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเชิงของ จำกัด มีลักษณะส่วนบุคคลดังนี้ คือ ส่วนใหญ่เป็นเพศ ชาย มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีสถานภาพสมรส โดยมีระดับการศึกษา ระดับประถม จำนวนสมาชิกส่วนใหญ่ในครัวเรือนประมาณ 4-6 คน จำนวนสมาชิกที่ประกอบอาชีพและมีรายได้จากภาคเกษตรและนอก ภาคเกษตรอยู่ระหว่าง 10,000 – 50,000 บาท ต่อปี มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง 5 – 10 ไร่ ระยะเวลาเป็นสมาชิกสหกรณ์มากกว่า 10 ปี ลักษณะการกู้เงิน คือ เพื่อซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตรเป็นหลัก โดยใช้หลักประกันเป็นบุคคลและหลักทรัพย์ค้ำประกันสมาชิกส่วนน้อยจะชำระเต็มจำนวน และส่วนใหญ่จะทยอยชำระ ส่วนมากจะผัดนัดการชำระหนี้ปัญหาอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิก คือ ปัญหาที่เกิดจากตัวสมาชิก เกิดจากค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเพิ่มขึ้น และปัญหาภายนอก ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ การเมือง เช่น ราคาน้ำมันแพง ค่าแรงงาน ต้นทุนการผลิตมีราคาสูง การเปลี่ยนแปลงการเมืองบ่อยนโยบายไม่แน่นอนชัดเจน ฉะนั้น ต้องมีแนวทางแก้ไขคือสมาชิกต้องปรับลดต้นทุนและทำเกษตรผสมผสานเพื่อให้สมาชิกมีรายได้หมุนเวียนทั้งปี เพื่อจะได้มีรายได้เพียงพอต่อการชำระหนี้

เยาวชน แสนกาวิ (2526: บทคัดย่อ) สหกรณ์การเกษตรนาแก: แหล่งเงินกู้ของชาวบ้านมากเพียงพอ ตำบลหนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนมได้ศึกษาเรื่องสหกรณ์การเกษตรนาแก จำกัด ซึ่งเป็นแหล่งเงินกู้ของชาวบ้านมากเพียงพอ ตำบลหนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม โดยศึกษาสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีหนี้ค้างกับสหกรณ์ จำนวน 47 ราย พบว่า การขาดความสามารถในการชำระคืน ส่วนใหญ่เกิดจากปัจจัย 4 อย่าง คือ

- 1) ลักษณะโครงสร้างของครัวเรือน เนื่องจากครัวเรือน ที่มีสมาชิกอยู่ในวัยกระทัดรัดทำให้มีค่าใช้จ่ายสูง สามารถชำระคืนได้น้อยกว่าครัวเรือนขนาดเล็ก
- 2) การถือครองที่ของผู้กู้ ผู้กู้จะกู้เงินได้มากน้อยตามขนาดที่ดินที่ถือครอง และเสียอัตราดอกเบี้ยมากน้อยตามจำนวนเงินที่กู้ ทำให้จำนวนเงินที่ต้องชำระคืนมากน้อยตามไปด้วย จึงทำให้ความเป็นไปได้ในการชำระคืนเป็นผลต่อเนื่องกัน
- 3) ประเภทของเงินกู้ สมาชิกที่ค้างชำระส่วนใหญ่มีเงินกู้ระยะปานกลาง ซึ่งกู้เงินปริมาณมากและจะทำให้เสียดอกเบี้ยมากตามไปด้วย
- 4) การทำประโยชน์จากเงินกู้ สมาชิกที่ค้างชำระส่วนใหญ่จะนำเงินไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์การกู้ที่สหกรณ์กำหนด

สาวิตรี รังสิภัตร (2551 :บทคัดย่อ) สาเหตุการเป็นหนี้สิน และแนวทางแก้ไข เพื่อการประกอบอาชีพของนิสิตบัณฑิตสาขาส่งเสริมการเกษตร งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สาเหตุการเป็นหนี้สิน 2) แนวทางแก้ไขปัญหานี้สิน 3) จุดเด่นของหลักคิดและการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหานี้สิน 4) แนวทางเตรียมความพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพ การสร้างความมั่นคงและการสร้างเครือข่าย กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา คือครูภูมิปัญญาไทย 2 คน และ นิสิตบัณฑิตสาขาส่งเสริมการเกษตร 24 คน ดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง เดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพที่ตรวจสอบข้อมูลแบบ Triangular Techniques ผลการวิจัยพบว่า 1) สาเหตุการเป็นหนี้สินเกิดจากปัจจัยส่วนบุคคล การศึกษา และเศรษฐกิจ 2) แนวทางแก้ไขปัญหานี้สิน ดำเนินการในระดับบุคคลและครอบครัว 3) จุดเด่นการแก้ไขปัญหาด้วยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ 4) แนวทางเตรียมความพร้อมด้วยการฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ การรู้ศักยภาพของตนเอง การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตนเอง การยึดหลักจริยธรรม การพึ่งพากัน การรู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเองและเครือข่าย

ศิริพร ธรรมธรรม (2529: บทคัดย่อ) การศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการชำระหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคอยสะเก็ด จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ได้ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อการชำระหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคอยสะเก็ด จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ สมาชิกกลุ่มที่ชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดกับกลุ่มที่

ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด พบว่า ปัจจัยที่มีผลสนับสนุนการชำระคืนเงินกู้ตามกำหนด คือ เหตุผลที่ต้องการได้รับความสะดวกในการกู้ยืม โอกาสต่อไป คิดเป็นร้อยละ 72 รองลงมาคือ มีบุตรเป็นผู้ชำระคืนให้ ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกกลุ่มที่ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนดนั้นเนื่องจากต้องการไปใช้ด้านอื่น ๆ ก่อนคิดเป็นร้อยละ 68 สมาชิกหาเงินสดไปชำระไม่ทันในช่วงเวลาที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 20 และสมาชิกไม่มีเงินเพียงพอที่จะชำระหนี้คืนร้อยละ 12

อรรถธรณ รุ่งโรจน์ารักษ์ (2523: บทคัดย่อ) การพัฒนารูปแบบการชำระหนี้ของเกษตรกร ได้วิเคราะห์ปัญหาสินเชื่อเพื่อการเกษตรทางภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะชำระหนี้สินเมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตเรียบร้อยแล้วส่วนใหญ่จะชำระหนี้ทั้งหมดหรือจะชำระเล็กน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับรายได้ในการทำฟาร์มที่เกษตรกรได้รับในปีการเพาะปลูกนั้น ๆ และเมื่อพิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อฟาร์มแล้ว จะเห็นได้ว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อขนาดของฟาร์มใหญ่ขึ้น

อรรถพร รุ่งวิทยาการ (2540: บทคัดย่อ) การพัฒนารูปแบบการชำระหนี้ของเกษตรกร ได้ทำการศึกษา การพัฒนารูปแบบการชำระหนี้สินของเกษตรกร พบว่า สภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ลักษณะการกู้ยืมเงินของเกษตรกรทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ส่วนการชำระหนี้สินก่อนกิจกรรมแทรกแซงทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีหนี้สินทุกคน หลังกิจกรรมแทรกแซงกลุ่มทดลองมีการชำระหนี้สินแก่โรงงานน้ำตาลร้อยละ 76.0 ส่วนกลุ่มควบคุมมีการชำระหนี้สินร้อยละ 48.0 ซึ่งกลุ่มทดลองสามารถชำระหนี้สินได้มากกว่าสภาพปัญหาและความต้องการของเกษตรกรกลุ่มทดลองหลังกิจกรรมแทรกแซง ปัญหาและความต้องการ พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยลดลง จากผลการศึกษาแบบในการพัฒนาการชำระหนี้สินของเกษตรกร เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น จัดส่งสื่อเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล และให้มีการนิเทศติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

อุดมพร กาใจทราย (2551: บทคัดย่อ) เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุ ระหว่าง 41 – 50 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษาสมาชิกในครัวเรือนมีระหว่าง 4 – 5 คน มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง 5 – 10 ไร่ สมาชิกส่วนใหญ่จะเช่าที่ทำกินเนื่องจากมีนายทุนกู้ยืมซื้อที่ดินมีรายได้จากภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร อยู่ระหว่าง 10,000 – 50,000 บาท มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มากกว่า 10 ปี ลักษณะการกู้เงินจะกู้เพิ่มขึ้นจากเดิม โดยส่วนใหญ่จะเงินระยะสั้น โดยใช้หลักประกันเป็นหลักทรัพย์และบุคคลค้ำประกันสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ชำระหนี้เต็มจำนวนส่วนสมาชิกที่ทยอย

ชำระส่วนมากจะผิคนัดชำระหนี้ปัญหาอุปสรรคในการชำระของสมาชิกมาจากสภาพดินฟ้าอากาศ
ที่ทำให้สมาชิกขายผลผลิตไม่คุ้มค่ากับการลงทุนและราคาปุ๋ยแพงทำให้ต้นทุนการผลิตสูงสหรับ
สมาชิกควรทำการเกษตรหลายๆ ชนิด ทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องของภัย
ธรรมชาติ และราคาผลผลิตเพื่อมีรายได้เพียงพอต่อการชำระหนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษา เรื่อง “แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร” ครั้งนี้ ให้ความสำคัญกับการวิจัยเชิงคุณภาพจึงจำเป็นต้องแสดงให้เห็นถึงระเบียบวิธีวิจัย หรือวิธีดำเนินการวิจัย ไว้อย่างชัดเจน โดยผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการดำเนินการศึกษาไว้ 4 หัวข้อ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาขอเสนอเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้

1.1 จำนวนกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร ที่กู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ปี 2546–2557 จำนวน 5 กลุ่มเกษตรกร และยังมีหนี้ค้างชำระเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ได้แก่

- 1) กลุ่มเกษตรกรทำกุดน้ำใส
- 2) กลุ่มเกษตรกรทำนาหนองเป็ด
- 3) กลุ่มเกษตรกรทำนาสาละไมย์
- 4) กลุ่มเกษตรกรทำนาดงเจริญ
- 5) กลุ่มเกษตรกรทำนากุดกุง

1.2 คณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกร ะละ 3 คน และสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร 2 คน ในจังหวัดยโสธร จำนวน 5 กลุ่มเกษตรกร รวมทั้งสิ้น 25 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structural Interview) โดยการสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกแกนนำ ซึ่งประเด็นหลักประกอบด้วย การกู้ยืมเงินและการใช้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ความสามารถในการส่งชำระคืนเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้พิจารณาเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล จำนวน 5 แห่ง กลุ่มเกษตรกรละ 5 คน

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากรายงานกิจการประจำปี รายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี และรายงานผลการจ่ายเงินกู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลจากรายงานกิจการประจำปีและรายงานการสอบบัญชี

ข้อมูลที่ได้จากรายงานกิจการประจำปีและรายงานการสอบบัญชี ใช้วิธีการศึกษาสภาพทั่วไปของกลุ่มเกษตรกร เพื่อวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรย้อนหลัง 3 ปี

4.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

คือข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ขอเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ในจังหวัดยโสธร โดยสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกร ๓ คน และสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร 2 คน รวมกลุ่มละ 5 คน จาก 5 กลุ่มเกษตรกร รวมทั้งสิ้น 25 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อทำการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อกระทบต่อความสามารถในการส่งชำระหนี้คืนกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรและวิเคราะห์ถึงวิธีการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการส่งชำระหนี้คืนกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร” ผู้ศึกษาขอเสนอผลการศึกษา และอภิปรายแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

1. ศึกษาสภาพทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรในจังหวัดยโสธร
2. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการส่งชำระคืนเงินกู้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกรในจังหวัดยโสธร
3. ศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของกลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรในจังหวัดยโสธร

1. สภาพทั่วไปของกลุ่มเกษตรกร

1.1 สภาพทั่วไปของกลุ่มเกษตรกร

ตารางที่ 4.1 สภาพทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร ที่กู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ข้อมูลด้าน สมาชิก ทุนเรือนหุ้น ทุนอื่นๆ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557

ที่	ชื่อกลุ่มเกษตรกร	จำนวนสมาชิก (คน)			ทุนเรือนหุ้น (บาท)			ทุนอื่น ๆ (บาท)		
		ปี 55	ปี 56	ปี 57	ปี 55	ปี 56	ปี 57	ปี 55	ปี 56	ปี 57
1	กลุ่มเกษตรกรทำนาकुค้ำน้ำใส	137	137	137	8,050.00	8,050.00	8,050.00	0.00	0.00	0.00
2	กลุ่มเกษตรกรทำนาสาละไมย์	187	187	187	23,500.00	23,500.00	23,500.00	64,570.00	64,570.00	64,570.00
3	กลุ่มเกษตรกรทำนาหนองเป็ด	265	265	265	13,000.00	13,000.00	13,000.00	0.00	0.00	0.00
4	กลุ่มเกษตรกรทำนาดงเจริญ	140	140	140	6,800.00	6,800.00	6,800.00	2,031.17	2,031.17	2,031.17
5	กลุ่มเกษตรกรทำนาคุดกุง	243	243	243	61,900.00	61,900.00	61,900.00	6,100.00	6,100.00	6,100.00
	รวม	972	972	972	113,250.00	113,250.00	113,250.00	72,701.17	72,701.17	72,701.17

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร, 2557

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ที่	ชื่อกลุ่มเกษตรกร	กรมส่งเสริมสหกรณ์(บาท)			การค้า(อื่นๆ) (บาท)			ทุนดำเนินงาน (บาท)		
		ปี 55	ปี 56	ปี 57	ปี 55	ปี 56	ปี 57	ปี 55	ปี 56	ปี 57
1	กลุ่มเกษตรกรทำนาภูค้ำน้ำใส	85,678.63	85,678.63	85,678.63	0.00	0.00	0.00	(208,660.73)	(208,660.73)	(208,660.73)
2	กลุ่มเกษตรกรทำนาสาละไม้ยี่	260,000.00	260,000.00	260,000.00	0.00	0.00	0.00	(415,628.52)	(415,628.52)	(415,628.52)
3	กลุ่มเกษตรกรทำนาหนองเป็ด	178,000.00	178,000.00	178,000.00	11,959.31	11,959.31	11,959.31	(186,358.83)	(186,358.83)	(186,358.83)
4	กลุ่มเกษตรกรทำนาดงเจริญ	72,637.77	72,637.77	72,637.77	17,090.00	17,090.00	17,090.00	(343,839.40)	(343,839.40)	(343,839.40)
5	กลุ่มเกษตรกรทำนาภูคุดง	371,758.63	371,758.63	371,758.63	38,061.84	38,061.84	38,061.84	(832,018.80)	(832,018.80)	(832,018.80)
	รวม	968,075.03	968,075.03	968,075.03	67,111.15	67,111.15	67,111.15	(1,986,506.28)	(1,986,506.28)	(1,986,506.28)

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร,2557

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ที่	ชื่อกลุ่มเกษตรกร	กำไรสุทธิประจำปี (บาท)			ลูกหนี้ระยะสั้น (บาท)			ลูกหนี้อื่น ๆ (บาท)		
		ปี 55	ปี 56	ปี 57	ปี 55	ปี 56	ปี 57	ปี 55	ปี 56	ปี 57
1	กลุ่มเกษตรกรทำนาคุณน้ำใส	(51,795.83)	(51,795.83)	(51,795.83)	43,300.00	43,300.00	43,300.00	0.00	0.00	0.00
2	กลุ่มเกษตรกรทำนาสามชัย	(503,698.52)	(503,698.52)	(503,698.52)	551,154.00	551,154.00	551,154.00	0.00	0.00	0.00
3	กลุ่มเกษตรกรทำนาหนองเป็ด	(22,855.25)	(22,855.25)	(22,855.25)	173,540.00	173,540.00	173,540.00	0.00	0.00	0.00
4	กลุ่มเกษตรกรทำนาดงเจริญ	12,030.27	(10,005.00)	(13,030.00)	320,528.08	320,528.08	320,528.08	0.00	0.00	0.00
5	กลุ่มเกษตรกรทำนาคุณทุ่ง	(900,018.80)	(900,018.80)	(900,018.80)	425,723.00	425,723.00	425,723.00	0.00	0.00	0.00
รวม		(1,466,338.13)	(1,488,373.40)	(1,491,398.40)	1,514,245.00	1,514,245.00	1,514,245.00	0.00	0.00	0.00

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร, 2557

จากการศึกษารายงานกิจการประจำปีของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร ที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรที่มีหนี้ค้างชำระเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ปี 2546 - 2557 ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557 จำนวน 5 กลุ่มเกษตรกร ย้อนหลัง 3 ปี มีสมาชิก 972 คน มีทุนเรือนหุ้น 113,550 บาท เงินสำรอง - บาท ทุนอื่น ๆ 72,683.17 บาท โดยกลุ่มเกษตรกรมีเงินกู้ยืมแยกเป็นหนี้เงินกู้กรมส่งเสริมสหกรณ์ 1,570,000.00 บาท และหนี้การค้าอื่น ๆ 149,627.72 บาท กลุ่มเกษตรกรมีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น (1,986,506.28) บาท มีลูกหนี้ระยะสั้นคงเหลือ 1,514,245.00 บาท โดยมีผลการดำเนินงานขาดทุนทั้ง 5 กลุ่มเกษตรกร จำนวน (1,612,300.69) บาท เป็นการขาดทุนสะสม (ดังตารางที่ 4.1,4.2,4.3)

1.2 สภาพการดำเนินธุรกิจ

กลุ่มเกษตรกรที่กู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรในจังหวัดยโสธร จำนวน 5 กลุ่มเกษตรกร มีผลการดำเนินธุรกิจ ดังนี้

กลุ่มเกษตรกรทำนาฤดูน้ำใส

กลุ่มเกษตรกรไม่ได้กำหนดระเบียบขึ้นถือใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน แต่ไม่มีผลกระทบจากกรณีดังกล่าว เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรยุคดำเนินธุรกิจติดต่อกันเป็นเวลานานกว่า 2 ปี นับแต่วันที่หยุดดำเนินการ ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร อาจสังเกตได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 71(2) กลุ่มเกษตรกรดำเนินงานมีผลขาดทุนเกินกึ่งหนึ่งของทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว คณะกรรมการดำเนินการต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญโดยมิชักช้า แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่กลุ่มเกษตรกรทราบการขาดทุนเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานให้พ้นภาวะการล้มขาดทุนและเกิดผลดีกับกลุ่มเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรดำเนินงานมีผลการขาดทุนสุทธิ จำนวน 51,795.83 บาท ณ สิ้นปีบัญชี 31 มีนาคม 2557 มียอดขาดทุนสะสมจำนวน 164,941.90 บาท ยอดรวมหนี้สินสูงกว่าสินทรัพย์ จำนวน 208,660.73 บาท) กลุ่มเกษตรกรมีเจ้าหนี้เงินกู้จากกรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 85,678.00 บาท

กลุ่มเกษตรกรทำนาสาละไม่ย การดำเนินธุรกิจ ดังนี้

กลุ่มเกษตรกรหยุดดำเนินธุรกิจติดต่อกันเป็นเวลานานกว่า 2 ปี นับแต่วันที่หยุดดำเนินการ ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร อาจสังเกตได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 71(2) ประกอบกับกลุ่มเกษตรกรมีผลการดำเนินงานขาดทุนติดต่อกันหลายปี และมีหนี้สินมากกว่าสินทรัพย์เป็นผลให้กลุ่มเกษตรกรขาดสภาพคล่องในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ณ สิ้นปีบัญชี 31 มีนาคม 2552 ระหว่างปีกลุ่มเกษตรกรไม่ได้ดำเนินธุรกิจอย่างไร มีเพียงการรับชำระหนี้จากลูกหนี้ จำนวน 45,680.00 บาท กลุ่มเกษตรกรมีลูกหนี้เงินกู้ปุ๋ย คงเหลือ ณ วันสิ้นปี จำนวน 12 ราย เป็นจำนวน 27,860.00 บาท กลุ่มเกษตรกรมีผลการดำเนินงานขาดทุนสุทธิ

จำนวน (27,443.37) เนื่องจากต้องรับภาระดอกเบี้ยจ่ายและค่าปรับเงินกู้กรมส่งเสริมสหกรณ์ และมี
 ทุนดำเนินงาน จำนวน 55,445.75 บาท มีส่วนขาดแห่งทุน จำนวน (415,628.52) กลุ่มเกษตรกรมี
 ลูกหนี้ค้างนาน จำนวน 523,294.00 บาท ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยที่จะสูญไว้เต็มจำนวนแล้วและไม่
 สามารถส่งงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีรับรองงบการเงิน ได้ตั้งแต่ปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2552
 จนถึงปีบัญชีปัจจุบัน กลุ่มเกษตรกรมีเจ้าหนี้เงินกู้จากกรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 260,000.00 บาท
 จึงกล่าวได้ว่าการบริหารลูกหนี้ของกลุ่มเกษตรกร ไม่มีประสิทธิภาพ กลุ่มเกษตรกรควรหาแนวทาง
 ในการติดตามเร่งรัดหนี้สินจากลูกหนี้ให้ชำระหนี้ให้เป็นไปตามสัญญาที่กำหนดต่อไป

กลุ่มเกษตรกรทำนาหนองเป็ด มีการดำเนินธุรกิจ ดังนี้

กลุ่มเกษตรกรหยุดดำเนินธุรกิจติดต่อกันเป็นเวลาเกินกว่า 2 ปี นับแต่วันที่หยุด
 ดำเนินการ ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร อาจสั่งเลิกได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร
 พ.ศ. 2547 มาตรา 71(2) ประกอบกับกลุ่มเกษตรกรมีผลการดำเนินงานขาดทุนติดต่อกันหลายปี
 และมีหนี้สินมากกว่าสินทรัพย์เป็นผลให้กลุ่มเกษตรกรขาดสภาพคล่องในการดำเนินงานอย่าง
 ต่อเนื่องซึ่ง ณ สิ้นปีบัญชี 31 มีนาคม 2552 ระหว่างปีกลุ่มเกษตรกรไม่ได้ดำเนินธุรกิจอย่างไร มี
 เพียงการรับชำระดอกเบี้ยเงินให้กู้ จำนวน 1,440.00 บาท กลุ่มเกษตรกรมีลูกหนี้เงินกู้ปู้ย คงเหลือ ณ
 วันสิ้นปี จำนวน 32 ราย เป็นจำนวน 122,170.00 บาท กลุ่มเกษตรกรมีผลการดำเนินงานขาดทุน
 สุทธิ จำนวน (22,855.25) เนื่องจากต้องรับภาระดอกเบี้ยจ่ายและค่าปรับเงินกู้กรมส่งเสริมสหกรณ์
 และมีทุนดำเนินงาน จำนวน 50,264.50 บาท มีส่วนขาดแห่งทุน จำนวน (186,358.83) กลุ่มเกษตรกรมี
 ลูกหนี้ค้างนาน จำนวน 132,444.00 บาท ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยที่จะสูญไว้เต็มจำนวนแล้วและไม่
 สามารถและไม่สามารถส่งงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีรับรองงบการเงิน ได้ตั้งแต่ปีบัญชีสิ้นสุดวันที่
 31 มีนาคม 2552 จนถึงปีบัญชีปัจจุบัน กลุ่มเกษตรกรมีเจ้าหนี้เงินกู้จากกรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน
 178,000.00 บาท จึงกล่าวได้ว่าการบริหารลูกหนี้ของกลุ่มเกษตรกร ไม่มีประสิทธิภาพ กลุ่ม
 เกษตรกรควรหาแนวทางในการติดตามเร่งรัดหนี้สินจากลูกหนี้ให้ชำระหนี้ให้เป็นไปตามสัญญาที่
 กำหนดต่อไป

กลุ่มเกษตรกรทำนาดงเจริญ มีการดำเนินธุรกิจ ดังนี้

กลุ่มเกษตรกรมีทุนการดำเนินงานทั้งสิ้น จำนวน 34,431.78 บาท และมีส่วนขาด
 แห่งทุน จำนวน 343,839.40 บาท เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรมีลูกหนี้เงินให้กู้เป็นจำนวนมากและไม่
 สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด จึงทำให้กลุ่มเกษตรกรไม่มีทุนเพียงพอต่อการชำระหนี้ได้ กลุ่ม
 เกษตรกรหยุดดำเนินธุรกิจติดต่อกันเป็นเวลาเกินกว่า 2 ปี นับแต่วันที่หยุดดำเนินการ ซึ่งนาย
 ทะเบียนกลุ่มเกษตรกร อาจสั่งเลิกได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา

71(2) ประกอบกับสหกรณ์มีผลการดำเนินงานขาดทุนติดต่อกันหลายปี และมีหนี้สินมากกว่าสินทรัพย์เป็นผลให้กลุ่มเกษตรกรขาดสภาพคล่องในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

กลุ่มเกษตรกรทำนาอุดร มีการดำเนินธุรกิจ ดังนี้

กลุ่มเกษตรกรหยุดดำเนินธุรกิจติดต่อกันเป็นเวลาเกินกว่า 2 ปี นับแต่วันที่หยุดดำเนินการ ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร อาจสั่งเลิกได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 71(2) ประกอบกับกลุ่มเกษตรกรมีผลการดำเนินงานขาดทุนติดต่อกันหลายปี และมีหนี้สินมากกว่าสินทรัพย์เป็นผลให้กลุ่มเกษตรกรขาดสภาพคล่องในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ณ สิ้นปีบัญชี 31 มีนาคม 2552 กลุ่มเกษตรกรมีเงินสดขาดบัญชี ยอดยกมาจากปีก่อน จำนวน 255,535.77 บาท อยู่ในความรับผิดชอบของนาย ประยูร บุญวัน ตำแหน่งประธานกรรมการ ซึ่งได้ทำสัญญารับสภาพหนี้ไว้ต่อกลุ่มเกษตรกร แต่นายประยูร บุญวัน ได้ถึงแก่กรรม คณะกรรมการดำเนินการจึงควรติดตามเร่งรัดหนี้โดยดำเนินการแจ้งให้ทายาทผู้รับมรดกของนาย ประยูร บุญวันให้นำเงินมาชำระหนี้กับกลุ่มเกษตรกรโดยเร็ว และการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรประสบผลการขาดทุนติดต่อกันหลายปี ทำให้ยอดขาดทุนสะสมจำนวน 900,018.80 บาท มีส่วนขาดเงินทุน จำนวน 832,018.80 บาท

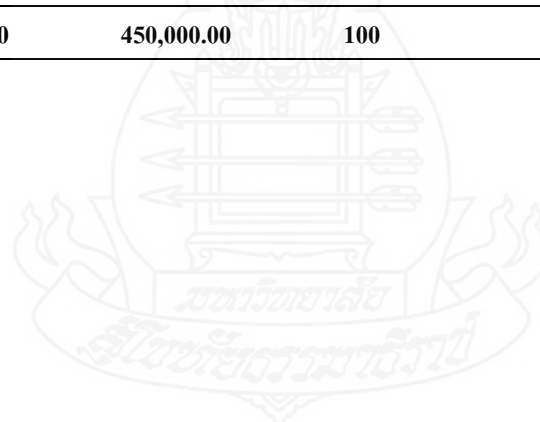
2. สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของกลุ่มเกษตรกร

สภาพการกู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร ปี 2546 – 2557 จำนวน 5 กลุ่มเกษตรกร โดยกลุ่มเกษตรกรนำเงินที่ได้รับจากการกู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ไปให้สมาชิกกู้ยืมไปเป็นทุนในการซื้อปุ๋ยเพื่อใช้ในการผลิต โดยกลุ่มเกษตรกรจัดทำสัญญาเงินกู้กับสมาชิกโดยใช้บุคคลค้ำประกัน ซึ่งกลุ่มเกษตรกรที่จ่ายเงินกู้ให้กับสมาชิกมีการถือใช้ระเบียบว่าด้วยการจ่ายเงินให้กู้ทุกกลุ่มเกษตรกร สำหรับการส่งชำระหนี้ค้ำเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกรทั้ง 5 กลุ่มเกษตรกร พบว่า มีกลุ่มเกษตรกรที่สามารถส่งชำระหนี้ค้ำเงินได้บางส่วน จำนวน 4 กลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 90 ของอัตราการส่งชำระทั้งหมด มีกลุ่มเกษตรกร จำนวน 1 กลุ่มเกษตรกร ที่ไม่ส่งชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 10 ของ อัตราการค้างชำระทั้งหมด (ดังตารางที่ 4.4, 4.5, 4.6)

ตารางที่ 4.2 สภาพการกู้ยืมเงินและการส่งชำระคืนเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร ปี พ.ศ.2555

ที่	ชื่อสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร	จำนวนเงินกู้ (บาท)	จำนวนเงินที่ชำระ (บาท)	อัตราการส่งชำระ (%)	จำนวนเงินค้างชำระ (บาท)	อัตราการค้างชำระ (%)	สหกรณ์ถือใช้ระเบียบ
1	กลุ่มเกษตรกรทำนาภูค่น้ำใส	-	-	-	-	-	ถือใช้ระเบียบว่าด้วย
2	กลุ่มเกษตรกรทำนาสาละไมย์	100,000.00	100,000.00	100	0.00	0.00	เงินกู้ทุกกลุ่ม
3	กลุ่มเกษตรกรทำนาหนองเป็ด	250,000.00	250,000.00	100	0.00	0.00	เกษตรกร
4	กลุ่มเกษตรกรทำนาดงเจริญ	-	-	-	-	-	
5	กลุ่มเกษตรกรทำนาภูคดง	100,000.00	100,000.00	100	0.00	0.00	
	รวม	450,000.00	450,000.00	100	0.00	0.00	

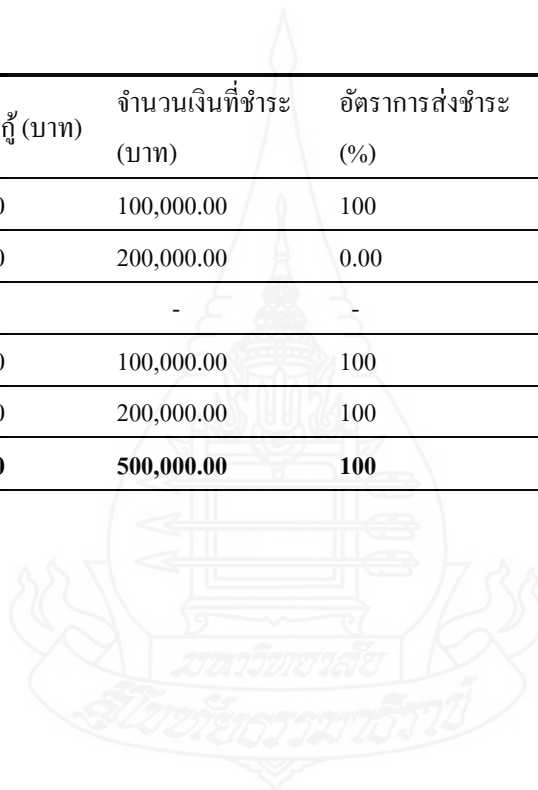
ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร, 2545

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	ชื่อสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร	จำนวนเงินกู้ (บาท)	จำนวนเงินที่ชำระ (บาท)	อัตราการส่งชำระ (%)	จำนวนเงินค้างชำระ (บาท)	อัตราการค้างชำระ (%)	สหกรณ์ที่ใช้ระเบียบ
1	กลุ่มเกษตรกรทำนาภูคหน้าไส	100,000.00	100,000.00	100	0.00	0.00	ถือใช้ระเบียบว่าด้วย
2	กลุ่มเกษตรกรทำนนาสะไมย์	200,000.00	200,000.00	0.00	0.00	0.00	เงินกู้ทุกกลุ่ม
3	กลุ่มเกษตรกรทำนาหนองเป็ด	-	-	-	-	-	เกษตรกร
4	กลุ่มเกษตรกรทำนาดงเจริญ	100,000.00	100,000.00	100	0.00	0.00	
5	กลุ่มเกษตรกรทำนาภูคกง	200,000.00	200,000.00	100	0.00	0.00	
	รวม	500,000.00	500,000.00	100	0.00	0.00	

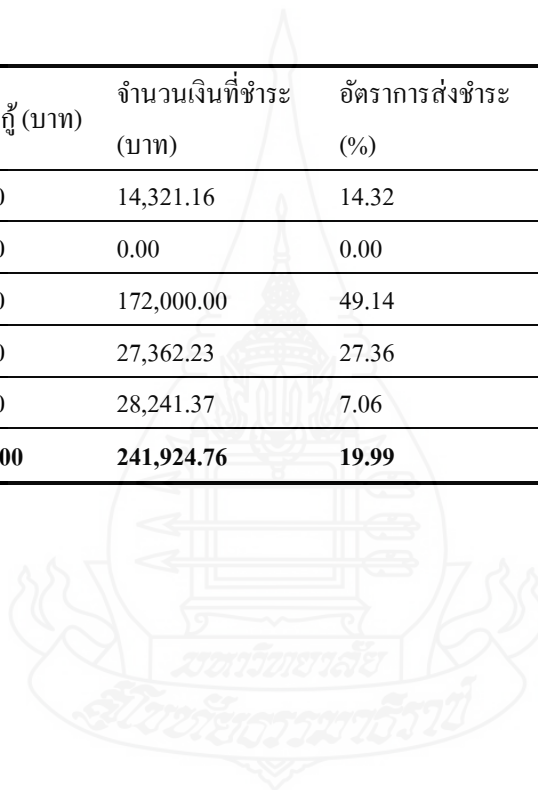
ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร, 2546

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	ชื่อสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร	จำนวนเงินกู้ (บาท)	จำนวนเงินที่ชำระ (บาท)	อัตราการส่งชำระ (%)	จำนวนเงินค้างชำระ (บาท)	อัตราการค้างชำระ (%)	สหกรณ์ถือใช้ระเบียบ
1	กลุ่มเกษตรกรทำนาकुคน้ำใส	100,000.00	14,321.16	14.32	85,678.84	85.68	ถือใช้ระเบียบว่าด้วย
2	กลุ่มเกษตรกรทำนาสาละไมย์	260,000.00	0.00	0.00	260,000.00	100.00	เงินกู้ทุกกลุ่ม
3	กลุ่มเกษตรกรทำนาหนองเป็ด	350,000.00	172,000.00	49.14	178,000.00	50.86	เกษตรกร
4	กลุ่มเกษตรกรทำนาดงเจริญ	100,000.00	27,362.23	27.36	72,637.77	72.64	
5	กลุ่มเกษตรกรทำนาकुคอง	400,000.00	28,241.37	7.06	371,758.63	92.94	
	รวม	1,210,000.00	241,924.76	19.99	968,075.24	80.00	

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร, 2547

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะการค้างชำระหนี้ของกลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุน สงเคราะห์เกษตรกรในจังหวัดยโสธร

3.1 จากสภาพปัญหาการกู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร และอุปสรรคในการส่งชำระคืนเงินกู้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกรในจังหวัดยโสธร จึงมีการศึกษาถึงสภาพปัญหา ซึ่งผู้ศึกษาใช้แบบสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 4.3 สรุปผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

ประเด็นการสัมภาษณ์	สรุปผลการสัมภาษณ์	ข้อเสนอแนะ
ข้อที่ 1. การกู้ยืมเงินและการใช้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกร		
1.1 คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทราบเรื่องกลุ่มเกษตรกรกู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรหรือไม่	- คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ทราบเรื่องในกลุ่มเกษตรกรกู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร	
1.2 กลุ่มเกษตรกรนำเงินที่กู้จากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรไปใช้ประโยชน์อย่างไร เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่	- คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร นำเงินที่กู้ยืมจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ไปให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อซื้อปุ๋ย และจัดหาสินค้าการเกษตรมาจำหน่ายให้กับสมาชิกตรงตามวัตถุประสงค์	

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	สรุปผลการสัมภาษณ์	ข้อเสนอแนะ
2. กลุ่มเกษตรกรปล่อยสินเชื่อให้กับสมาชิกอย่างไร	-กลุ่มเกษตรกรทั้ง 5 กลุ่มเกษตรกร ยังไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่แน่ชัดในการให้สินเชื่อกับสมาชิก และในบางกลุ่มเกษตรกรมีการจ่ายเงินกู้ให้กับกรรมการและสมาชิกเกินระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิกของกลุ่มเกษตรกร	
2.1 ในการให้สมาชิกกู้เงิน กลุ่มเกษตรกรมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สมาชิกกู้เงินอย่างไร	สมาชิกผู้กู้เงินจากกลุ่มเกษตรกรทั้ง 5 กลุ่มเกษตรกร ใช้บุคคลค้ำประกัน ทั้ง 5 กลุ่มเกษตรกรฯมิได้ดำเนินการตรวจสอบหลักประกันเงินกู้ให้โดยละเอียด มีการค้ำประกันเงินกู้เกิน 2 สัญญา และบางกลุ่มเกษตรกร เอกสารการค้ำประกันเงินกู้และสัญญาเงินกู้ไม่ถูกต้องสมบูรณ์และขาดเอกสารสำคัญหลายอย่าง เช่น สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน ไม่ครบถ้วน หรือขาดอย่างใดอย่างหนึ่ง และการลงรายละเอียดในสัญญาไม่ครบถ้วน จากการตรวจสอบซึ่งพบว่ามีคณะกรรมการบางกลุ่มเกษตรกรได้ปลอมแปลงลายมือชื่อสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรผู้กู้เงินและค้ำประกัน	-กลุ่มเกษตรกรควรให้สมาชิกผู้กู้ได้ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน การกู้เงินแทนการใช้บุคคลค้ำประกัน หรือถ้าใช้บุคคลค้ำประกันต้องมีการตรวจสอบโดยละเอียด และหลักฐานการค้ำประกันต้องครบถ้วนสมบูรณ์

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	สรุปผลการสัมภาษณ์	ข้อเสนอแนะ
2.3 กลุ่มเกษตรกรมีตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกหรือไม่ และมีวิธีการตรวจสอบอย่างไร และจากผลของการตรวจสอบเป็นอย่างไร	- กลุ่มเกษตรกรจำนวน 4 กลุ่มฯ ไม่ได้มีการติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิก และ 1 กลุ่มฯ ที่เคยตรวจสอบโดยการพูดคุยสอบถามสมาชิกซึ่งพบว่า สมาชิกจะนำเงินบางส่วนไปซื้อปุ๋ย โดยปุ๋ยที่ซื้อได้แก่ ปุ๋ยเคมี และปุ๋ยอินทรีย์ และเงินบางส่วนจะนำไปใช้จ่ายในครัวเรือน	- คณะกรรมการดำเนินการของ กลุ่มเกษตรกรควรมีการตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกให้ครบรอบปีเปอร์เซ็นต์ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเงินกู้เป็นผู้รับผิดชอบ มีการบันทึกการตรวจสอบการใช้เงินกู้เป็นลายลักษณ์อักษร หากพบว่าสมาชิกผู้กู้ไม่นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์
2.4 กลุ่มเกษตรกร มีการติดตามหนี้จากสมาชิกหรือไม่ และมีวิธีการติดตามอย่างไร	- กลุ่มเกษตรกรทั้ง 5 กลุ่มฯ มีการติดตามหนี้จากสมาชิกโดยใช้วิธีการสอบถามทางวาจาจากสมาชิกเป็นครั้งคราว โดยไม่ได้ทำเป็นหนังสือทวงถามที่เป็นทางการและเป็นระบบ	- กลุ่มเกษตรกรควรมีการติดตามหนี้จากสมาชิกก่อนถึงกำหนดชำระอย่างน้อย 3 เดือน และทำเป็นหนังสือทวงถามเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	สรุปผลการสัมภาษณ์	ข้อเสนอแนะ
<p>2.5 สมาชิกของกลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร เคยนำเงินมาชำระหนี้หรือไม่และหาก สมาชิกของกลุ่มเกษตรกรไม่มาชำระหนี้กลุ่มเกษตรกรจะมีวิธีแก้ไขปัญหอย่างไร</p>	<p>- สมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่กู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ยังไม่ได้ส่งชำระเงินคืนให้แก่กลุ่มเกษตรกร แต่จากการสัมภาษณ์ คณะกรรมการดำเนินการบางคน พบว่า มีสมาชิกบางคน ที่กู้ยืมเงิน ได้ส่งชำระหนี้ให้กับคณะกรรมการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรแล้วแต่คณะกรรมการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรยังไม่นำเงินมาชำระให้แก่กลุ่มเกษตรกร โดยกรรมการดำเนินการบางคนบอกว่า รอให้สมาชิกมาชำระเงินจนครบจำนวนจึงจะนำเงินส่งชำระหนี้แก่กลุ่มเกษตรกร และยังพบว่ากรรมการบางคนที่รับชำระหนี้จากสมาชิกแล้ว ได้นำเงินไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว</p>	
<p>2.6 ขณะนี้สมาชิกของกลุ่มเกษตรกรที่กู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ค้างชำระหนี้กับกลุ่มเกษตรกรเป็นจำนวนเงินเท่าไร</p>	<p>- กลุ่มเกษตรกรไม่ทราบว่าสมาชิกมีหนี้ค้างชำระอยู่เท่าใดเนื่องจากไม่มีการจัดทำหลักฐานทางบัญชีที่เป็นปัจจุบัน</p>	<p>-กลุ่มเกษตรกรควรรีให้ ความสนใจสมาชิกที่ กู้ยืมเงิน ไปจากกลุ่มเกษตรกรในการแก้ไข ปัญหาการค้างชำระหนี้ มิใช่ปล่อยให้ เป็นปัญหา ที่ยากจะแก้ไขใน ปัจจุบัน</p>

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	สรุปผลการสัมภาษณ์	ข้อเสนอแนะ
3.กลุ่มเกษตรกรมีการบริหารจัดการด้านการเงินของกลุ่มเกษตรกรอย่างไร		-คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกแกนนำของกลุ่มเกษตรกร ทั้ง 5
3.1 กลุ่มเกษตรกร มีรายได้จากแหล่งไหนบ้างมาชำระหนี้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร	-รายได้มาจากการส่งชำระหนี้ของสมาชิกที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรเป็นหลักและจากธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	กลุ่มเกษตรกร เห็นว่าควรทำธุรกิจเพิ่มจากธุรกิจสินเชื่อ และธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย เช่น ธุรกิจรวมซื้อ ธุรกิจรวมขาย และสินเชื่ออุปโภคบริโภคมาจำหน่าย รวมทั้งการรับซื้อผลผลิตการเกษตรจากสมาชิกในราคาที่ยุติธรรม เพื่อเป็นการสร้างรายได้เพิ่มขึ้นเพื่อมีเงิน มาชำระหนี้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร นอกจากนี้ยังมีกรรมการเสนอให้กลุ่มเกษตรกรมีการระดมเงินเพิ่มจากสมาชิก ให้สมาชิกถือหุ้นเพิ่ม โดยเชิญชวน ประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกมาถือหุ้นและฝากเงินเพิ่มกับกลุ่มเกษตรกร
3.2 กลุ่มเกษตรกรเมื่อได้รับชำระหนี้จากสมาชิกแล้วได้นำเงินไปปล่อยสินเชื่อต่อหรือไม่และมีวิธีการดำเนินการอย่างไร	-กลุ่มเกษตรกรจำนวน 3 กลุ่มเมื่อได้รับชำระหนี้จากสมาชิกบางส่วนและได้นำส่งคืนกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรแล้ว แต่ไม่ครบตามจำนวนเงินในสัญญา และอีก 1 กลุ่มเกษตรกร เมื่อได้รับชำระจากสมาชิกแล้วได้นำเงินไปหมุนต่อ เพราะเห็นว่ายังไม่ถึงกำหนดชำระ และไม่สามารถตามเก็บเงินคืนได้จึงไม่สามารถหาเงินมาส่งชำระคืนกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรได้ และอีก 1 กลุ่มเกษตรกรเมื่อสมาชิกมาส่งชำระหนี้คืนจากสมาชิกแล้ว กรรมการที่รับชำระหนี้จากสมาชิคนำเงินไปใช้ส่วนตัวและไม่สามารถหาเงินมาคืนกลุ่มเกษตรกรได้	

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์	สรุปผลการสัมภาษณ์	ข้อเสนอแนะ
3.3 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ มีการติดตามทวงถามหนี้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกรจากกลุ่มเกษตรกรหรือไม่ ถ้ามีใช้วิธีการอย่างไร และผลการติดตามเป็นอย่างไร	-เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่ได้ติดตามอย่างจริงจัง เพียงมีการบอกกล่าวและติดตามด้วยวาจาเท่านั้นไม่ได้ติดตามเป็นลายลักษณ์อักษรและทำเป็นหนังสือแจ้งอย่างเป็นทางการทำให้กลุ่มเกษตรกรไม่ทราบวันกำหนดชำระและจำนวนเงินที่ชัดเจน	-เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ควรติดตามแนะนำกลุ่มเกษตรกรอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด และควรทำหนังสือแจ้งทวงถามเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
4.ปัญหาอุปสรรคในการกู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร		
4.1 อะไรเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถส่งชำระหนี้ค้ำเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรได้	-การบริหารจัดการภายในกลุ่มเกษตรกรไม่มีประสิทธิภาพ -สมาชิกไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้เนื่องจากมีรายได้น้อยไม่เพียงพอกับรายจ่าย	-เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ควรติดตามแนะนำกลุ่มเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง และใกล้ชิด และควรทำหนังสือแจ้งทวงถามเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

ตารางที่ 4.4 สรุป ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหา

ที่	ผู้ให้ข้อมูล	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
1	ด้านสมาชิก	1.สมาชิกไม่ยอมส่งชำระหนี้คืน ให้แก่กลุ่มเกษตรกร 1.1 สมาชิกมีรายได้ไม่เพียงพอ กับค่าใช้จ่าย 1.2 ราคาผลผลิตตกต่ำ /ราคา ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง	1.กลุ่มเกษตรกรควรมีการสอบทานหนี้กับสมาชิก อย่างน้อยปี ละ 1 ครั้ง 2.ส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมแก่สมาชิกเพื่อ เพิ่มรายได้ 3. การรวมกันซื้อ รวมกันขายเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรอง กับพ่อค้าคนกลาง 4. เน้นการทำกรเกษตรแบบอินทรีย์ เช่น ทำปุ๋ย อินทรีย์ขึ้นใช้เองในกลุ่มเกษตรกร
2	ด้านคณะกรรมการ	2.คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร ยังมีการทุจริต 2.1 ขาดการควบคุมติดตามจากผู้ตรวจสอบกิจการ/และ คณะกรรมการด้วยกันเอง 2.2 คณะกรรมการบางคนเมื่อ ได้รับชำระหนี้จากสมาชิกแล้ว นำเงินไปใช้ส่วนตัว	1.กลุ่มเกษตรกรควรมีการประชุมคณะกรรมการ ดำเนินการทุกเดือน ๆละ 1 ครั้ง เพื่อติดตามการ ดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงาน และหา แนวทางการแก้ไขปัญหา 2.ผู้ตรวจสอบกิจการตรวจสอบการทำงานของ คณะกรรมการเป็นประจำทุกเดือนและรายงานผล การตรวจสอบเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการ
3	ด้านเจ้าหน้าที่(กลุ่ม เกษตรกร)	1.กลุ่มเกษตรกรเป็นกลุ่ม เกษตรกรขนาดเล็กไม่มีการการ จัดจ้างหน้าที่ แต่จะให้คณะกรรมการของกลุ่ม เกษตรกร เช่น ประธาน กรรมการกลุ่ม เป็นผู้ทำหน้าที่ แทน เช่น การถือเงินสด เลขานุการกลุ่มฯบันทึก	1.ต้องมีการมอบหมายหน้าที่ปฏิบัติให้ชัดเจน เช่น เหน้บุญบุญฤกษ์ ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเงินของกลุ่ม เกษตรกร เช่นการถือเงินสด การจัดเก็บหนี้จาก สมาชิก เลขานุการ ต้องมีการจัดทำบัญชีรายรับ- รายจ่ายและบัญชีประเภทต่างๆ และต้องตรวจสอบ ให้ตรงกันกับเหน้บุญฤกษ์ ประธานกรรมการ คณะกรรมการ ต้องติดตามตรวจสอบการ ดำเนินงานของกลุ่มอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ที่	ผู้ให้ข้อมูล	ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข
		2.การบริหารงานภายใน ยังขาดประสิทธิภาพ ขาดการติดตาม เร่งรัดหนี้จากสมาชิกอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกลุ่มเกษตรกร เช่น การเก็บรักษาเงินสด	2.หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้การศึกษา ฝึกอบรม/ปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี และการดูแลรักษาเงินสดของกลุ่มเกษตรกร และบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง 3.เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ต้องติดตามแนะนำอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด 4.ควรมีการอบรมให้ความรู้ด้านการบริหารกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการมีความรู้เพิ่มขึ้น
	3.นโยบายภาครัฐและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ		1.รัฐควรมีนโยบายสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรอย่างจริงจัง เช่น สนับสนุนด้านเงินทุน ดอกเบี้ยต่ำและเพียงพอกับความต้องการ 2.เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ต้องมีการติดตามกลุ่มเกษตรกรที่รับผิดชอบและแนะนำอย่างใกล้ชิด

3.2 แนวทางแก้ไขปัญหา

จากสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่กู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ซึ่งได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

1) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดควรเร่งรัดหนี้จากกลุ่มเกษตรกร โดยทำหนังสือแจ้งเตือนให้กลุ่มเกษตรกรทราบถึงกำหนดระยะเวลาการส่งชำระหนี้คืน โดยเตือนก่อนถึงกำหนดชำระ 3 เดือน หลังจากนั้นให้แจ้งเตือนเป็นระยะ ๆ จนกระทั่งถึงวันกำหนดชำระ พร้อมทั้งนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อพิจารณา

2) ควรมีการส่งเจ้าหน้าที่จากภาครัฐ เข้าไปช่วยแนะนำการบริหารจัดการธุรกิจในกลุ่มเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

3) กลุ่มเกษตรกรควรมีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแก่สมาชิกที่กู้เงินไปทั้งหมด ในรายละเอียดของกู้เงินตามโครงการ การส่งชำระคืน และมาตรการต่าง ๆ ที่กลุ่มเกษตรกร

ดำเนินการแก่สมาชิกที่ผิดสัญญา โดยกลุ่มเกษตรกรควรเชิญเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี จากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่จากแหล่งเงินกู้อื่นที่กลุ่มเกษตรกรไปกู้เข้ามา ประชุมชี้แจงและให้คำแนะนำวิธีปฏิบัติและเงื่อนไขที่ถูกต้องแก่กลุ่มเกษตรกร

4) กลุ่มเกษตรกรควรวางกฎและหลักเกณฑ์ในการให้เงินกู้แก่สมาชิกอย่างชัดเจน และถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

5) กลุ่มเกษตรกรควรมีการรับสมาชิกเพิ่ม และควรขยายปริมาณธุรกิจให้มากกว่า ในปัจจุบัน เพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอกับรายจ่าย และสามารถชำระหนี้คืนเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรได้

3.3 ข้อเสนอแนะ

3.1.1 สำหรับผู้ศึกษาและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ทำให้ทราบถึงสภาพการกู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร การส่งชำระหนี้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการให้เงินกู้แก่กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร และทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.1.2 สำหรับกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร ทั้งจำนวน 5 กลุ่มเกษตรกร ทำให้ทราบถึงสภาพการกู้ยืมเงิน และความสามารถในการชำระหนี้คืนเงินกู้ของกลุ่มเกษตรกร

ในการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร ที่กู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร พบว่า กลุ่มเกษตรกรยังมีปัญหาในการดำเนินงานหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ รวมทั้งภาครัฐ ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา เพื่อใช้เป็นแนวทางแก้ไขสำหรับกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธรที่กู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร นำไปเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

1) ควรมีการติดตามเร่งรัดหนี้เป็นระยะ

กลุ่มเกษตรกร โดยคณะกรรมการดำเนินการผู้รับผิดชอบ ควรออกติดตามเตือนหนี้ค้างชำระจากสมาชิก เร่งรัดหนี้จากสมาชิกเป็นประจำสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้สมาชิกเกิดความกระตือรือร้นในการประกอบอาชีพ และพร้อมที่จะส่งเงินเมื่อถึงกำหนดชำระ โดยเฉพาะสมาชิกที่มีแนวโน้มจะส่งชำระหนี้ไม่ได้ ควรมีการติดตามถึงบ้านสมาชิก โดยมีการบันทึกหลักฐานการติดตามทวงถามอย่างชัดเจน เพื่อนำเสนอคณะกรรมการดำเนินการ

2) การดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แก่สมาชิก

สำหรับสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่มีความขยันขันแข็ง มีความตั้งใจ และมีแผนในการปรับปรุงฟื้นฟูหรือพัฒนาการประกอบอาชีพของตนเอง ที่มีความเป็นไปได้และมีู่ทางชำระหนี้ได้ รวมทั้งมีความสมัครใจ และยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขในการปรับปรุงหนี้ที่มีความเป็นไปได้

และเหมาะสมกับสภาพปัญหา โดยกลุ่มเกษตรกรต้องส่งเสริมการอบรมให้ความรู้และพัฒนา ศักยภาพของสมาชิก โดยการประสานงานกับภาครัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สมาชิกมีช่องทางที่ จะสามารถชำระหนี้คืนกลุ่มเกษตรกรได้

3) การดำเนินคดีกับสมาชิก

สำหรับสมาชิกที่กลุ่มเกษตรกรพิจารณาแล้ว เห็นว่าจะไม่สามารถชำระหนี้คืน ได้ โดยที่สมาชิกมีเจตนาบิดพลิ้วบ้าง เบี่ยง ไม่ยอมชำระหนี้ และหนี้ของสมาชิกยังไม่ขาดอายุความ กลุ่มเกษตรกรควรรวบรวมเอกสารสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงินของสมาชิก เสนอที่ประชุม คณะกรรมการดำเนินการเพื่อพิจารณาลงมติดำเนินคดีกับสมาชิกรายนั้น เพื่อมิใช่เป็นตัวอย่างที่ไม่ดี แก่สมาชิกรายอื่น ๆ ต่อไป

4) การดำเนินการตัดหนี้สูญ

สำหรับกลุ่มเกษตรกรที่พบเหตุ ดังต่อไปนี้ กลุ่มเกษตรกรควรพิจารณาตัดหนี้สูญ

(1) กรณีพบว่าสมาชิกไม่มีความสามารถชำระหนี้คืนได้จริง ซึ่งกลุ่มเกษตรกร สามารถวิเคราะห์ได้ตามกระแสเงินสดของสมาชิก หรือจากการรับรองข้อเท็จจริง จากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง หรือคำรับรองของเจ้าหน้าที่ส่วนราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่อยู่ในเขตพื้นที่ ที่สมาชิกมีภูมิลำเนาอยู่

(2) กรณีสมาชิกไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง และยากต่อการติดตาม ซึ่งสามารถ พิจารณาได้จาก การสำรวจข้อเท็จจริงจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ที่เกี่ยวข้องหรือคำรับรองของ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่อยู่ในพื้นที่ที่สมาชิกมีภูมิลำเนาอยู่ หรือเอกสารหลักฐาน อื่นที่เชื่อถือได้

(3) กรณีที่พบว่ากลุ่มเกษตรกรดำเนินการบังคับคดีกับสมาชิกแล้วไม่คุ้ม ค่าใช้จ่ายหรือก่อให้เกิดผลกระทบด้านสังคมและต่อความเป็นอยู่ของสมาชิกอย่างรุนแรงซึ่งสามารถ พิจารณาได้จากการสำรวจข้อเท็จจริง เกี่ยวกับหนี้สิน และทรัพย์สินของลูกหนี้ตลอดจนเอกสารคำ รับรองหรือรายงานในการดำเนินคดีของส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง หรือรายงาน สถานะความเป็นอยู่ของสมาชิกและครัวเรือน ตลอดจนกระแสความรู้สึกรายการในท้องถิ่นและ ใกล้เคียง อันเนื่องจากผลกระทบจากการบังคับคดีของส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง

(4) กรณีที่เป็นภาระแก่กลุ่มเกษตรกร ที่ทำให้การปฏิบัติงานของ คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรตามปกติต้องเสียไป โดยไม่คุ้มค่าในการพยายามที่จะดูแลรักษา หรือ ติดตามเร่งรัดหนี้ดังกล่าว หรือไม่คุ้มประโยชน์โดยใช้เวลาดังกล่าวไปปฏิบัติหน้าที่อื่นจะเกิด ประโยชน์มากกว่า

(5) กรณีสมาชิกขาดอายุความหรือเป็นหนี้ค้างชำระเกินกว่า 10 ปี ขึ้นไป โดยได้ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงหรือมีผู้รับสภาพความผิดทางแพ่งแทนสมาชิก โดยผู้รับสภาพหนี้ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียในเงินกู้นั้น

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง “แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร” ผู้ศึกษาได้แบ่งการนำเสนอเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร” มีวัตถุประสงค์ ในการศึกษา ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรในจังหวัดยโสธร
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการส่งชำระคืนเงินกู้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกรในจังหวัดยโสธร
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของกลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรในจังหวัดยโสธร

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดได้ข้างต้น ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาโดยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณจะเป็นการศึกษาสภาพทั่วไปและสภาพการกู้ยืมเงินของกลุ่มเกษตรกร โดยวิเคราะห์จากเอกสารทางการเงินจากรายงานกิจการประจำปีและงบการเงินของผู้สอบบัญชี โดยได้ศึกษาสภาพทั่วไปของกลุ่มเกษตรกร จำนวน 5 กลุ่มเกษตรกร ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพจะเป็นการวิจัยโดยการสัมภาษณ์ในเชิงลึกจากคณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกแกนนำของกลุ่มเกษตรกร จำนวน 5 กลุ่มเกษตรกร จึงสามารถสรุปอภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1.1 การศึกษาสภาพทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร

(1) การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของกลุ่มเกษตรกร ในจังหวัดยโสธร ที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรปี 2546-2557 ทั้ง 5 กลุ่มเกษตรกร ส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภายในกลุ่มเกษตรกรไม่ดีนัก และมีทุนการดำเนินงานที่เป็นทุนภายในของกลุ่มเกษตรกรเองค่อนข้างต่ำ และมีปริมาณธุรกิจน้อย คือมีแค่ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย (ปุ๋ย) และให้สินเชื่อแก่สมาชิกแต่มีอัตราส่วนธุรกิจที่ต่ำ ทั้งจำนวน 5 กลุ่มเกษตรกร ผลการวิเคราะห์จึงพบว่ามีกลุ่มเกษตรกรมีผลการดำเนินงานขาดทุนจำนวน 4 กลุ่ม และกลุ่มเกษตรกรที่มีผลการดำเนินงานมีกำไรแต่มีจำนวนที่ค่อนข้างน้อย จำนวน 1 กลุ่ม

(2) การวิเคราะห์สภาพการกู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร ที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรปี 2544-2557 มีประสิทธิภาพในการบริหารธุรกิจสินเชื่อที่ต่ำ ขาดการบริหารสินเชื่อที่ดีและไม่มีระบบการควบคุม ติดตาม ตรวจสอบ และติดตามหนี้จากสมาชิกที่เป็นระบบ ทำให้กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถชำระหนี้คืนกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรได้ ทั้ง 5 กลุ่มเกษตรกร

1.2 การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกแกนนำของกลุ่มเกษตรกร ที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

(1) การกู้ยืมเงินและการใช้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกร คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร ที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ทราบว่ากลุ่มเกษตรกรได้กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ โดยการให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อซื้อปุ๋ยไปใช้ในการผลิตทางการเกษตร สำหรับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สมาชิกกู้ยืมสินเชื่อ กลุ่มเกษตรกรไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ใด ๆ ที่ชัดเจน เพียงแต่คณะกรรมการดำเนินการเห็นว่าเหมาะสมก็จะพิจารณาให้กู้ ดังนั้นผู้ที่ได้รับเงินกู้คือคณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกที่อยู่ใกล้ชิดกับคณะกรรมการเป็นส่วนใหญ่ และสมาชิกผู้กู้จะใช้บุคคลคำประกันเป็นหลักประกันในการกู้เงิน และเมื่อสมาชิกรับเงินกู้จากกลุ่มเกษตรกรไปแล้ว กลุ่มเกษตรกรไม่มีการตรวจสอบติดตามว่าสมาชิคนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และเมื่อถึงกำหนดเวลาส่งคืน กลุ่มเกษตรกรก็ไม่มีการติดตามทวงถามจากสมาชิกผู้กู้อย่างเป็นทางการ มีเพียงการแจ้งทางวาจาเท่านั้น เมื่อถึงกำหนดชำระสมาชิกผู้กู้ก็ไม่นำเงินมาชำระหนี้คืนให้แก่กลุ่มเกษตรกรได้เนื่องจากสมาชิกมีรายได้ที่ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ซึ่งกลุ่มเกษตรกรเองก็ไม่มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแต่อย่างใด สำหรับจำนวนหนี้ที่สมาชิกค้างชำระนั้น คณะกรรมการดำเนินการก็ไม่ทราบจำนวนหนี้ที่ชัดเจนที่สมาชิกแต่ละรายค้างชำระเพราะการจัดทำเอกสารหลักฐานไม่ถูกต้องครบถ้วน

(2) ความสามารถในการส่งชำระหนี้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่จะไม่สามารถส่งชำระหนี้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรได้ เนื่องจากไม่สามารถเรียกเก็บหนี้จากสมาชิกได้ และคณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกรเองก็ไม่ทราบสถานะทางการเงินของกลุ่มเกษตรกร ว่ากลุ่มเกษตรกรมีสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน จำนวนเท่าใด และที่มาของรายได้ของกลุ่มเกษตรกรมาจากแหล่งใด ทำให้กลุ่มเกษตรกรมีรายได้ไม่เพียงพอจ่าย สำหรับแหล่งรายได้ที่กลุ่มเกษตรกรคิดว่าควรจะมาชำระหนี้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ควรมาจากสมาชิกที่มาถือหุ้น เงินรับฝากจากสมาชิก จากการรับชำระหนี้จากสมาชิก และจากการดำเนินธุรกิจด้านอื่น ๆ

(3) ปัญหา อุปสรรคในการกู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร สำหรับสาเหตุทำให้กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถชำระหนี้สินกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ในส่วนที่มีสาเหตุจากสมาชิกคือสมาชิกมีรายได้ที่ไม่เพียงพอจ่าย จึงทำให้ไม่มีเงินมาส่งชำระหนี้ ด้านกลุ่มเกษตรกรพบว่าไม่ค่อยประสบปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรไม่มีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงาน ส่วนในด้านคณะกรรมการดำเนินการ ปัญหาที่พบได้แก่ การขาดความรู้ความสามารถและประสบการณ์การบริหารงานในกลุ่มเกษตรกร ด้านการบริหารงานในกลุ่มเกษตรกร ปัญหาที่พบได้แก่ การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ของกลุ่มเกษตรกร ด้านภาครัฐปัญหาที่พบได้แก่ การสนับสนุนเงินทุนที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของกลุ่มเกษตรกรเพื่อใช้เป็นเงินทุนในการดำเนินธุรกิจ

1.3 เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของกลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรในจังหวัดยโสธร

1.3.1 กลุ่มเกษตรกร ต้องมีการบริหารจัดการภายในกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ของกลุ่มเกษตรกรอย่างเคร่งครัด มีกำหนดหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อที่ชัดเจน มีการติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรว่าใช้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และการติดตามเร่งรัดหนี้จากสมาชิกอย่างเป็นระบบ มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานให้ชัดเจน หากสมาชิกมีเจตนาที่ชัดเจนที่จะบิดพลิ้วไม่ส่งชำระหนี้ กลุ่มเกษตรกรต้องดำเนินการตามกฎหมายเพื่อเรียกให้ชำระหนี้คืนกลุ่มเกษตรกร คณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกร ผู้ตรวจกิจการกลุ่มเกษตรกร ต้องเสียสละและปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ

1.3.2 สำหรับแนวทางแก้ไข เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ควรติดตามแนะนำกลุ่มเกษตรกรอย่างใกล้ชิด และให้ความรู้แก่คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ในการบริหารจัดการภายในกลุ่มเกษตรกร และการดำเนินธุรกิจสินเชื่อโดยแนะนำให้กลุ่มเกษตรกร กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินกู้อย่างชัดเจน และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด และมีประสิทธิภาพ

และมีการติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ของกลุ่มเกษตรกร และติดตามเร่งรัดหนี้จากกลุ่มเกษตรกร โดยทำเป็นหนังสือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร โดยแจ้งเตือนให้กลุ่มเกษตรกรทราบอย่างน้อย 2 ครั้ง ต่อปี ก่อนถึงกำหนดชำระ 60 วัน และ 30 วัน แนะนำแก่กลุ่มเกษตรกรในการบริหารธุรกิจให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการตรวจสอบ ติดตาม เร่งรัดให้กลุ่มเกษตรกรมาชำระหนี้คืนกรมส่งเสริมสหกรณ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด แนะนำกลุ่มเกษตรกรให้มีการรับสมาชิกเพิ่ม และควรขยายปริมาณธุรกิจเพิ่มให้มากกว่าในปัจจุบันเพื่อให้มีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย และสามารถส่งชำระหนี้คืนกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

(1) ผลการศึกษาที่พบว่าสาเหตุของการค้างชำระหนี้ของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร ที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

จากการสัมภาษณ์ของคณะกรรมการดำเนินการ พบว่า สาเหตุที่ทำให้กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถส่งชำระหนี้คืนกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรได้ เนื่องจากไม่สามารถเรียกเก็บหนี้จากสมาชิกได้ และสาเหตุที่สมาชิกไม่สามารถส่งชำระหนี้คืนกลุ่มเกษตรกรได้เพราะรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ปัจจัยสำคัญที่ทำให้สมาชิกไม่สามารถส่งชำระหนี้คือมีต้นทุนในการทำเกษตรสูงแต่ราคาผลผลิตตกต่ำ และจากภัยธรรมชาติบางส่วน จึงทำให้ไม่ส่งชำระหนี้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับ อรรถพร รุ่งโรจน์รักษ์ (2523: บทคัดย่อ) ได้วิเคราะห์ปัญหาหนี้เชื่อเพื่อการเกษตรทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะชำระหนี้คืนเมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตเรียบร้อยแล้วส่วนใหญ่จะชำระคืนทั้งหมดหรือจะชำระเล็กน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับรายได้ในการทำฟาร์มที่เกษตรกรได้รับในปีการเพาะปลูกนั้น ๆ และเมื่อพิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้คืนเฉลี่ยต่อฟาร์มแล้ว จะเห็นได้ว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อขนาดของฟาร์มใหญ่ขึ้น

(2) สภาพการดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรโดยทั่วไป เมื่อพิจารณาถึงการดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร ที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร พบว่าคณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกรขาดความรู้ในการบริหารจัดการภายในกลุ่มเกษตรกร และการดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารลูกหนี้และสินค้างเหลือของ ปัญญา หิรัญศรี (2551: 10-35) ได้อธิบายไว้ว่า การบริหารจัดการลูกหนี้ของสหกรณ์โดยเฉพาะ

สหกรณ์การเกษตรและสหกรณ์ร้านค้าจะเกิดลูกหนี้การค้า อันเนื่องมาจากการใช้นโยบายการขายเชื่อ นอกเหนือจากการขายสด การใช้นโยบายดังกล่าวจะมีผลทำให้ยอดขายเพิ่มขึ้นและจะมีผลทำให้กำไรเพิ่มขึ้นด้วย แต่อย่างไรก็ตาม การมีลูกหนี้ต้องคำนึงถึงสภาพคล่องในการที่จะเปลี่ยนสภาพหนี้เป็นเงินสดเมื่อต้องการ การบริหารหนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ (1) เพื่อให้สหกรณ์มีกำไรจากการถือลูกหนี้ การมีกำไร หมายถึง การที่รายได้ที่จะได้รับจากยอดขายเชื่อที่เพิ่มขึ้น คู่กับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการมีลูกหนี้ แนวทางที่จะใช้เรื่องนี้ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงส่วนลดเงินสด การเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการให้ส่วนลดเงินสด และการเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการให้สินเชื่อ และ (2) เพื่อให้สหกรณ์มีสภาพคล่องจากการมีลูกหนี้ คือ ลูกหนี้ดังกล่าวสามารถเปลี่ยนสภาพเป็นเงินสดเมื่อถึงกำหนดเวลา นั่นคือ ลูกหนี้สามารถชำระหนี้เมื่อครบกำหนดนั่นเอง แนวทางในเรื่องนี้ได้แก่การจัดเก็บหนี้และการควบคุมลูกหนี้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 สำหรับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มเกษตรกรทั้ง 5 กลุ่ม ไม่สามารถส่งชำระหนี้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกรได้มีสาเหตุจากคณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกรขาดความรู้ในการบริหารจัดการภายในกลุ่มเกษตรกร ทำให้การบริหารจัดการและการดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรขาดประสิทธิภาพ จากผลการศึกษาสำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธรจึงควรวางแผนงานในการแนะนำส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกำหนดแนวทางหลักเกณฑ์การพิจารณาการจ่ายเงินกู้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกรให้กับกลุ่มเกษตรกรที่ขออนุมัติเงินกู้ ให้รัดกุมและเป็นไปตามความต้องการของกลุ่มเกษตรกร และสมาชิกกลุ่มเกษตรกรอย่างแท้จริง และเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ทั้งจะทำให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร มีข้อมูลในการแนะนำ ส่งเสริม ตลอดจนวางแผนการดำเนินงานในปีต่อไป

3.2 สำหรับกรมส่งเสริมสหกรณ์ ใช้ผลการศึกษาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบนโยบายวางแผนการให้การสนับสนุนเงินทุนกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร แก่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดในทุกจังหวัด ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

เพื่อให้การดำเนินงานในการพิจารณากลับกรองให้เงินกู้ยืมแก่กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.3.1 ควรศึกษาปัญหาอุปสรรคแนวทางแก้ไข ในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใน จังหวัดยโสธร เพื่อให้ทราบถึงข้อจำกัดและเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา สำหรับสำนักงาน สหกรณ์จังหวัดอื่น ๆ ที่มีปัญหาหนี้ค้างชำระเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นตามแนวทางที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาไว้

3.3.2 ควรมีการศึกษาถึงความต้องการ ในการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อ ช่วยเหลือเกษตรกร ของทุกกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลที่แท้จริง ควรมี การวิเคราะห์ความพร้อมของกลุ่มเกษตรกร จากข้อมูลด้านการเงิน สภาพการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม เกษตรกร และความต้องการด้านสินเชื่อของสมาชิกอย่างแท้จริง เพื่อจะทำให้ไม่เกิดปัญหา หนี้ค้าง ชำระแต่อย่างใด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2544). กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร โครงการสนับสนุนสินเชื่อในการจัดหาปุ๋ย เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ปี 2544 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริม สหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2555) “เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร” ค้นคืนวันที่ 1 มีนาคม 2558 จาก <http://webhost.cpd.go.th/cmsdocpd/ofund2.htm>
- _____ . (2554). ประมวลความรู้แนวความคิดการพัฒนาการบริหารงานสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- กัลยาพร กัลยาบุตร.(2535). ปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2533 (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,กรุงเทพฯ.
- กำพลศักดิ์ มูลอำมาตย์.(2550 - 52: บทคัดย่อ). แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิก สหกรณ์การเกษตร เขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น (งานค้นคว้าอิสระปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาลัยขอนแก่น,ขอนแก่น.
- จันทร์ศรี สมวิลาศ. (2536).ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรสันป่าตอง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,เชียงใหม่
- ชาญวุฒิ ขาวสกุล.(2551:บทคัดย่อ). การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของเกษตรกร ลูกข้าราชการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรบ้านบึงเจริญ ตำบลบึงเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ (งานค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาลัยขอนแก่น,ขอนแก่น.
- ณัฐพงษ์ ท้วมจันทร์.(2555 :บทคัดย่อ).การศึกษาภาวะหนี้สินและแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหงาว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ภาวะหนี้สินของ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหงาว (งานค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาลัยเชียงใหม่,เชียงใหม่.
- ณรงค์ คงมัน.(2550 :บทคัดย่อ). แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระเงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือ เกษตรกรของสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็กในจังหวัดขอนแก่น (งานค้นคว้าอิสระ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาลัยขอนแก่น,ขอนแก่น

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
งบบุค ของกลุ่มเกษตรกร

คู่ฉบับ
กลุ่มเกษตรกรทำนาภูน้ำใส
งบบุล
ณ วันที่ 31 มีนาคม 2557

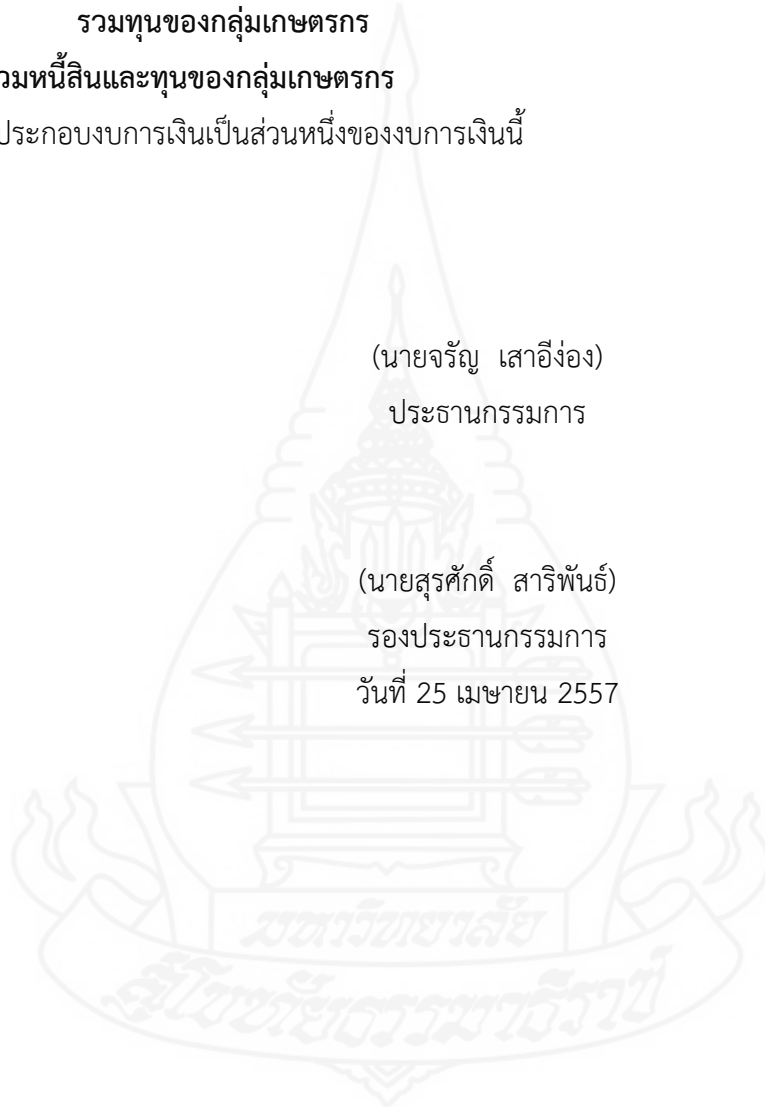
<u>สินทรัพย์</u>	<u>บาท</u>
สินทรัพย์หมุนเวียน	
เงินฝากธนาคาร	5,223.32
ลูกหนี้ระยะสั้น - เงินกู้	43,300.00
- การค้า	79,929.00
- ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี	44,263.72
- อื่นๆ	9,061.00
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ/ค่าเผื่อลูกหนี้ขาดเคลื่อน	176,508.72
ดอกเบียเงินให้กู้ค้างรับ	45,034.84
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	45,034.84
ค่าปรับเงินกู้ค้างรับ	10,392.00
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	10,392.00
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>5,223.32</u>
รวมสินทรัพย์	<u>5,233.32</u>
หนี้สินและหุ้นของกลุ่มเกษตรกร	
หนี้สินหมุนเวียน	
เงินกู้ระยะสั้น	63,422.22
เจ้าหนี้การค้า	96,000.00
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	39,980.09
ค่าปรับค้างจ่ายกรมส่งเสริมสหกรณ์	12,635.81
อื่นๆ	1,845.93
รวมหนี้สินหมุนเวียน	213,884.05
รวมหนี้สิน	<u>213,884.05</u>

ทุนของกลุ่มเกษตรกร

ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 50.00 บาท)	8,050.00
ขาดทุนสะสม	(164,914.90)
ขาดทุนสุทธิประจำ	<u>(51,794.90)</u>
รวมทุนของกลุ่มเกษตรกร	<u>(208,660.73)</u>
รวมหนี้สินและทุนของกลุ่มเกษตรกร	<u>5,223.32</u>
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้	

(นายจรัญ เสืออึ้งออง)
ประธานกรรมการ

(นายสุรศักดิ์ สาริพันธ์)
รองประธานกรรมการ
วันที่ 25 เมษายน 2557

คู่ฉบับ
กลุ่มเกษตรกรทำนาภูน้ำใส
งบบุล
ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556

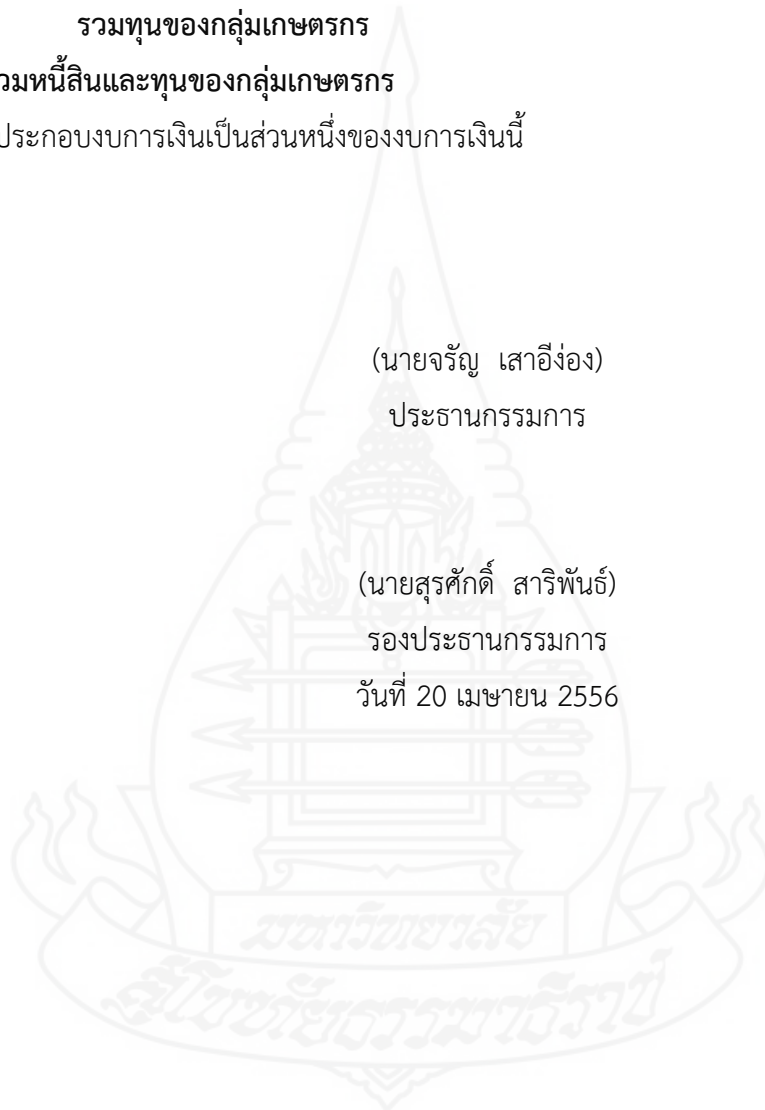
<u>สินทรัพย์</u>			<u>บาท</u>
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินฝากธนาคาร			5,198.32
ลูกหนี้ระยะสั้น	- เงินกู้	43,300.00	
	- การค้า	79,929.00	
	- ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี	44,263.72	
	- อื่นๆ	9,061.00	176,508.72
	หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ/ค่าเผื่อลูกหนี้ขาดเคลื่อน	<u>176,508.72</u>	0.00
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ			45,034.84
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ			<u>45,034.84</u>
ค่าปรับเงินกู้ค้างรับ			10,392.00
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ			10,392.00
			0.00
			<u>5,198.32</u>
			<u>5,198.32</u>
หนี้สินและหุ้นของกลุ่มเกษตรกร			
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินกู้ระยะสั้น			63,422.22
เจ้าหนี้การค้า			96,000.00
หนี้สินหมุนเวียนอื่น			39,980.09
	ค่าปรับค้างจ่ายกรมส่งเสริมสหกรณ์	12,635.81	
	อื่นๆ	1,845.93	54,461.83
	รวมหนี้สินหมุนเวียน		
		213,884.05	
	รวมหนี้สิน		
		<u>213,884.05</u>	

ทุนของกลุ่มเกษตรกร

ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 50.00 บาท)	8,050.00
ขาดทุนสะสม	(164,914.90)
ขาดทุนสุทธิประจำ	<u>(50,794.90)</u>
รวมทุนของกลุ่มเกษตรกร	<u>(207,660.73)</u>
รวมหนี้สินและทุนของกลุ่มเกษตรกร	<u>5,198.32</u>
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้	

(นายจรัญ เสืออึ้งออง)
ประธานกรรมการ

(นายสุรศักดิ์ สารีพันธ์)
รองประธานกรรมการ
วันที่ 20 เมษายน 2556

คู่ฉบับ
กลุ่มเกษตรกรทำนาฤดูน้ำใส
งบดุล
ณ วันที่ 31 มีนาคม 2555

สินทรัพย์	บาท
สินทรัพย์หมุนเวียน	
เงินฝากธนาคาร	5,1433.13
ลูกหนี้ระยะสั้น - เงินกู้	43,300.00
- การค้า	79,929.00
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ/ค่าเผื่อลูกหนี้ขาดเคลื่อน	<u>123,229.00</u> 0.00
ลูกหนี้การค้าขาดเคลื่อน	9,016.00
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	<u>9,016.00</u> 0.00
ดอกเบียเงินให้กู้ค้างรับ	34,642.84
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	34,642.84 0.00
ค่าปรับลูกหนี้เงินกู้ค้างรับ	7,794.00
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	<u>7,794.00</u> 0.00
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>49,406.85</u>
รวมสินทรัพย์	<u>49,406.85</u>
หนี้สินและหุ้นของกลุ่มเกษตรกร	<u>49,406.85</u>
หนี้สินหมุนเวียน	
ดอกเบียจ่ายตามคำพิพากษา	28,564.08
ค่าปรับค้างจ่ายตามคำพิพากษา	8,830.45
ค่าธรรมเนียมศาลค้างจ่าย	1,714.00
เจ้าหนี้การค้า	96,000.00
เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา	63,422.22
เงินรอจ่ายกรมส่งเสริม	131.93
รวมหนี้สิน	<u><u>198,662.68</u></u>

ทุนของกลุ่มเกษตรกร

ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 50.00 บาท)	8,050.00
ขาดทุนสะสม	(160,057.83)
ขาดทุนสุทธิประจำ	<u>(51,248.00)</u>
รวมทุนของกลุ่มเกษตรกร	<u>(149,255.83)</u>
รวมหนี้สินและทุนของกลุ่มเกษตรกร	<u>49,406.85</u>
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้	

(นายจรัญ เสืออึ้งออง)
ประธานกรรมการ

(นายสุรศักดิ์ สาริพันธ์)
รองประธานกรรมการ
วันที่ 27 เมษายน 2555

คู่ฉบับ
กลุ่มเกษตรกรทำนาหนองเปิด
งบบุล
ณ วันที่ 31 มีนาคม 2552

<u>สินทรัพย์</u>			<u>บาท</u>
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสด			5,104.12
เงินฝากธนาคาร			4,064.38
ลูกหนี้ระยะสั้น - เงินกู้	51,730.00		
- การค้า	122,170.00	173,540.00	
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		<u>132,444.00</u>	41,096.00
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ		6,457.40	
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		<u>6,457.40</u>	0.00
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน			<u>50,264.50</u>
รวมสินทรัพย์			<u>50,264.50</u>
หนี้สินและทุนของกลุ่มเกษตรกร			
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินกู้ยืมกรมส่งเสริมสหกรณ์			157,236.98
เจ้าหนี้กลุ่มปุ๋ยชีวภาพ			764.00
ดอกเบี้ยเงินกู้ค้างจ่าย			67,427.00
หนี้สินหมุนเวียนอื่น			11,195.31
รวมหนี้สินหมุนเวียน			<u>236,623.33</u>
รวมหนี้สิน			<u>236,623.33</u>
ทุนของกลุ่มเกษตรกร			
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 50.00 บาท)			13,300.00
ขาดทุนสะสม			
ยอดยกมา			(176,803.58)
รวมขาดทุนสุทธิ			<u>(22,855.25)</u>
รวมทุนของกลุ่มเกษตรกร			<u>(186,358.83)</u>
รวมหนี้สินและทุนของกลุ่มเกษตรกร			<u>50,264.50</u>

กลุ่มเกษตรกรทำนาหนองเป็ด
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2552

<u>รายได้</u>	<u>บาท</u>
ดอกเบียจากเงินให้กู้	1,440.00
รายได้อื่น	
ดอกเบียเงินฝากธนาคาร	31.68
ค่าธรรมเนียมโอนหุ้น	80.00
ค่าธรรมเนียมแรกเข้า	20.00
รายได้เบ็ดเตล็ด	470.00
รวมรายได้	<u>2,031.68</u>
<u>ค่าใช้จ่าย</u>	
ดอกเบียจ่ายเงินกู้ - กรมส่งเสริมฯ	14,167.19
ค่าปรับจ่ายเงินกู้ - กรมส่งเสริมฯ	4,717.40
หนี้สงสัยจะสูญ - ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น	4,837.00
หนี้สงสัยจะสูญ - ลูกหนี้การค้า	(410.00)
หนี้สงสัยจะสูญ - ดอกเบียรับเงินให้กู้	1,140.00
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	
ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ	300.00
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	100.00
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	35.34
รวมค่าใช้จ่าย	<u>24,886.93</u>
(ขาดทุนสุทธิ)	<u><u>(22,855.25)</u></u>

กลุ่มเกษตรกรทำนาหนองเป็ด

งบดุล

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2552

สินทรัพย์			บาท
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสด			5,104.12
เงินฝากธนาคาร			4,064.38
ลูกหนี้ระยะสั้น - เงินกู้	51,730.00		
- การค้า	122,170.00	173,540.00	
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		<u>132,444.00</u>	41,096.00
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ		6,457.40	
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		<u>6,457.40</u>	0.00
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน			<u>50,264.50</u>
รวมสินทรัพย์			<u>50,264.50</u>
หนี้สินและทุนของกลุ่มเกษตรกร			
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินกู้ยืมกรมส่งเสริมสหกรณ์			157,236.98
เจ้าหนี้กลุ่มปุ๋ยชีวภาพ			764.00
ดอกเบี้ยเงินกู้ค้างจ่าย			67,427.00
หนี้สินหมุนเวียนอื่น			11,195.31
รวมหนี้สินหมุนเวียน			<u>236,623.33</u>
รวมหนี้สิน			<u><u>236,623.33</u></u>
ทุนของกลุ่มเกษตรกร			
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 50.00 บาท)			13,300.00
ขาดทุนสะสม			
ยอดยกมา			(176,803.58)
รวมขาดทุนสุทธิ			(22,855.25)
รวมทุนของกลุ่มเกษตรกร			<u>(186,358.83)</u>
รวมหนี้สินและทุนของกลุ่มเกษตรกร			<u><u>50,264.50</u></u>

กลุ่มเกษตรกรทำนาหนองเป็ด
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2551

รายได้	บาท
ดอกเบียจากเงินให้กู้	1,440.00
รายได้อื่น	
ดอกเบียเงินฝากธนาคาร	31.68
ค่าธรรมเนียมโอนหุ้น	100.00
ค่าธรรมเนียมแรกเข้า	40.00
รายได้เบ็ดเตล็ด	470.00
รวมรายได้	<u>1,981.68</u>
ค่าใช้จ่าย	
ดอกเบียจ่ายเงินกู้ – กรมส่งเสริมฯ	14,167.19
ค่าปรับจ่ายเงินกู้ – กรมส่งเสริมฯ	4,717.40
หนี้สงสัยจะสูญ – ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น	4,837.00
หนี้สงสัยจะสูญ – ลูกหนี้การค้า	(410.00)
หนี้สงสัยจะสูญ – ดอกเบียรับเงินให้กู้	1,140.00
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	
ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ	600.00
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	100.00
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	35.34
รวมค่าใช้จ่าย	<u>25,186.93</u>
(ขาดทุนสุทธิ)	<u><u>(22,855.25)</u></u>

คู่ฉบับ
กลุ่มเกษตรกรทำนาตงเจริญ
งบดูล
ณ วันที่ 31 มีนาคม 2553

<u>สินทรัพย์</u>	<u>บาท</u>
สินทรัพย์หมุนเวียน	
เงินสด	6,915.00
เงินฝากธนาคาร	516.78
เงินฝากเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรอำเภอคำเขื่อนแก้ว	4,400.00
ลูกหนี้ระยะสั้น - เงินกู้	320,528.08
- อื่นๆ	19,677.57
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	340,205.65
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	0.00
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	7,200.00
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	7,200.00
สินทรัพย์หมุนเวียน	600.00
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	12,431.78
สินทรัพย์อื่น	
หุ้นเครือข่ายจังหวัด	2,000.00
เงินประกันการกู้ยืม	20,000.00
รวมสินทรัพย์	34,431.78
หนี้สินและทุนของกลุ่มเกษตรกร	
หนี้สินหมุนเวียน	
เงินกู้ยืมกรมส่งเสริมสหกรณ์	83,438.35
เงินกู้ยืมเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรอำเภอคำเขื่อนแก้ว	253,884.11
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	40,948.72
รวมหนี้สินหมุนเวียน	378,271.18
รวมหนี้สิน	378,271.18

ทุนของกลุ่มเกษตรกร	บาท
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 50.00 บาท)	6,800.00
ทุนสาธารณประโยชน์	2,031.17
ขาดทุนสะสม	
ยอดยกมา	(364,700.84)
หัก โอนกำไรสุทธิมาชดเชย	<u>12,030.27</u>
	<u>(352,670.57)</u>
กำไรสุทธิประจำปี	
กำไรสุทธิ	12,030.27
หัก โอนไปชดเชยขาดทุนสะสม	<u>(12,030.27)</u>
	<u>0.00</u>
รวมทุนของกลุ่มเกษตรกร	<u>(343,839.40)</u>
รวมหนี้สินและทุนของกลุ่มเกษตรกร	<u>34,431.78</u>
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้	

(นายบุญหลาย สมวงษ์)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์การเกษตร

(นางเพ็ญพร สมวงษ์)

เหรัญญิก

วันที่ 10 พฤษภาคม 2553

คู่ฉบับ
กลุ่มเกษตรกรทำนาคงเจริญ
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2553

<u>รายได้</u>	<u>บาท</u>
ดอกเบียจากเงินให้กู้	7,658.26
รายได้อื่น	
ค่าปรับจากเงินให้กู้	1,195.06
ดอกเบียเงินฝากธนาคาร	1.29
รายได้เบ็ดเตล็ด	<u>7,000.00</u>
รวมรายได้	<u>15,854.61</u>
<u>ค่าใช้จ่าย</u>	
ดอกเบียจ่าย	26,955.57
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	
ค่าปรับจ่าย	20,930.45
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	85.00
หนี้สงสัยจะสูญ - ลูกหนี้เงินกู้	(31,309.92)
หนี้สงสัยจะสูญ - ดอกเบียเงินให้กู้ค้างรับ	(7,636.76)
หนี้สงสัยจะสูญ - ค่าปรับเงินกู้ค้างรับ	(5,200.00)
รวมค่าใช้จ่าย	<u>3,824.34</u>
กำไรสุทธิ	<u><u>12,030.27</u></u>

คู่ฉบับ
กลุ่มเกษตรกรทำนาตงเจริญ
งบดูล
ณ วันที่ 31 มีนาคม 2552

<u>สินทรัพย์</u>	<u>บาท</u>
สินทรัพย์หมุนเวียน	
เงินสด	7,915.00
เงินฝากธนาคาร	516.78
เงินฝากเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรอำเภอคำเขื่อนแก้ว	4,400.00
ลูกหนี้ระยะสั้น – เงินกู้	320,528.08
- อื่นๆ	19,677.57
หัก ค่าเผื่อนิสงสัยจะสูญเสีย	340,205.65
หัก ค่าเผื่อนิสงสัยจะสูญเสีย	0.00
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	7,200.00
หัก ค่าเผื่อนิสงสัยจะสูญเสีย	7,200.00
สินทรัพย์หมุนเวียน	600.00
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	13,431.78
สินทรัพย์อื่น	
หุ้นเครือข่ายจังหวัด	2,000.00
เงินประกันการกู้ยืม	20,000.00
รวมสินทรัพย์	35,431.78
หนี้สินและทุนของกลุ่มเกษตรกร	
หนี้สินหมุนเวียน	
เงินกู้ยืมกรมส่งเสริมสหกรณ์	83,438.35
เงินกู้ยืมเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรอำเภอคำเขื่อนแก้ว	253,884.11
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	40,948.72
รวมหนี้สินหมุนเวียน	378,271.18
รวมหนี้สิน	378,271.18

ทุนของกลุ่มเกษตรกร	บาท
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 50.00 บาท)	6,800.00
ทุนสาธารณประโยชน์	2,031.17
ขาดทุนสะสม	
ยอดยกมา	(354,700.84)
หัก โอนกำไรสุทธิมาชดเชย	<u>13,030.27</u>
	<u>(341,670.57)</u>
กำไรสุทธิประจำปี	
กำไรสุทธิ	13,030.27
หัก โอนไปชดเชยขาดทุนสะสม	<u>(13,030.27)</u>
	<u>0.00</u>
รวมทุนของกลุ่มเกษตรกร	<u>(343,839.40)</u>
รวมหนี้สินและทุนของกลุ่มเกษตรกร	<u>34,431.78</u>
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้	

(นายบุญหลาย สมวงษ์)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์การเกษตร

(นางเพ็ญพร สมวงษ์)

เหรัญญิก

วันที่ 15 พฤษภาคม 2552

คู่ฉบับ
กลุ่มเกษตรกรทำนาคงเจริญ
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2552

<u>รายได้</u>	<u>บาท</u>
ดอกเบียจากเงินให้กู้	8,658.26
รายได้อื่น	
ค่าปรับจากเงินให้กู้	1,195.06
ดอกเบียเงินฝากธนาคาร	1.29
รายได้เบ็ดเตล็ด	<u>7,000.00</u>
รวมรายได้	<u>15,854.61</u>
<u>ค่าใช้จ่าย</u>	
ดอกเบียจ่าย	26,955.57
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	
ค่าปรับจ่าย	20,930.45
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	85.00
หนี้สงสัยจะสูญ - ลูกหนี้เงินกู้	(31,309.92)
หนี้สงสัยจะสูญ - ดอกเบียเงินให้กู้ค้างรับ	(7,636.76)
หนี้สงสัยจะสูญ - ค่าปรับเงินกู้ค้างรับ	(5,200.00)
รวมค่าใช้จ่าย	<u>3,824.34</u>
กำไรสุทธิ	<u><u>13,030.27</u></u>

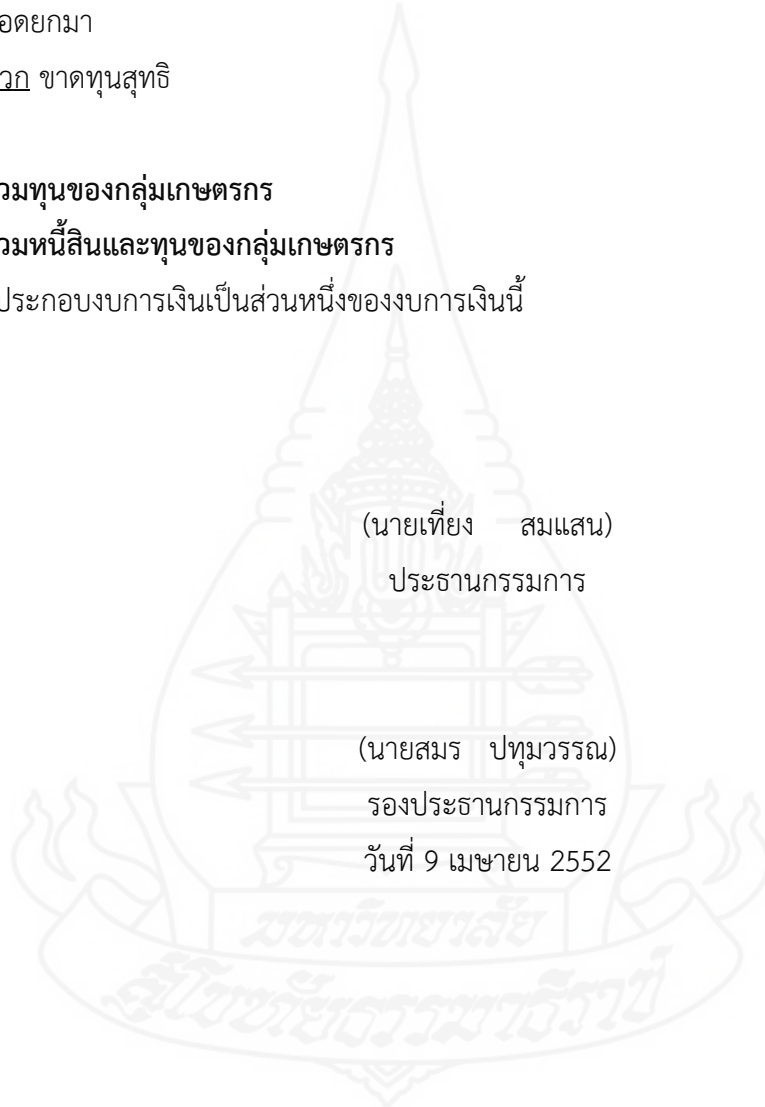
คู่ฉบับ
กลุ่มเกษตรกรทำน่านาสะไมย์
งบดุล
ณ วันที่ 31 มีนาคม 2552

<u>สินทรัพย์</u>	<u>บาท</u>
สินทรัพย์หมุนเวียน	
เงินสด	25,750.00
เงินฝากธนาคาร	1,835.75
ลูกหนี้ระยะสั้น – เงินกู้	27,860.00
-การค้า	523,294.00 551,154.00
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	<u>523,294.00</u> <u>27,860.00</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>55,445.75</u>
รวมสินทรัพย์	<u><u>55,445.75</u></u>
<u>หนี้สินและทุนของกลุ่มเกษตรกร</u>	
หนี้สินหมุนเวียน	
เงินกู้ยืม	213,415.48
เจ้าหนี้เงินยืมโดยตรง	200.00
เงินเกินบัญชี	27,999.73
ดอกเบี้ยค้างจ่ายกรมส่งเสริมสหกรณ์	67,094.30
ค่าปรับค้างจ่ายกรมส่งเสริมสหกรณ์	<u>22,364.76</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	<u>331,074.27</u>
หนี้สินอื่น	
เงินอุดหนุนกรมการทหารแห่งชาติ (กนช.)	<u>140,000.00</u>
รวมหนี้สินอื่น	<u>140,000.00</u>
รวมหนี้สิน	<u><u>471,074.27</u></u>

ทุนของกลุ่มเกษตรกร	บาท
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 50.00 บาท)	23,500.00
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบอื่นๆ	64,570.00
ขาดทุนสะสม	
ยอดยกมา	(476,255.15)
บวก ขาดทุนสุทธิ	<u>(27,443.37)</u>
	<u>(503,698.52)</u>
รวมทุนของกลุ่มเกษตรกร	<u>(415,628.52)</u>
รวมหนี้สินและทุนของกลุ่มเกษตรกร	<u>55,445.75</u>
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้	

(นายเที่ยง สมแสน)
ประธานกรรมการ

(นายสมร ปทุมวรรณ)
รองประธานกรรมการ
วันที่ 9 เมษายน 2552

คู่ฉบับ
กลุ่มเกษตรกรทำนาอุดุม
งบล
ณ วันที่ 31 มีนาคม 2552

<u>สินทรัพย์</u>	<u>บาท</u>
สินทรัพย์หมุนเวียน	
เงินสด	0.90
เงินฝากธนาคาร	2,526.82
เงินฝากออมทรัพย์เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรอำเภอคำเขื่อนแก้ว	
5,600.00	
ลูกหนี้ระยะสั้น - เงินกู้	425,723.00
-เงินสดขาดบัญชี	255,535.77
-เงินยืมตรง	<u>3,801.00</u>
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	658,059.77
	<u>681,258.77</u>
ดอกเบียเงินให้กู้ค้างรับ	49,490.84
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	<u>49,490.84</u>
	<u>0.00</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>11,928.72</u>
เงินทุนระยะยาว	7,00.00
เงินประกันการกู้ยืมเครือข่ายกลุ่มฯ อ.คำเขื่อนแก้ว	<u>35,000.00</u>
รวมสินทรัพย์	<u>53,928.72</u>
หนี้สินและทุนของกลุ่มเกษตรกร	
หนี้สินหมุนเวียน	
เงินกู้ยืม	785,068.94
ดอกเบียค้างจ่ายกรมส่งเสริมสหกรณ์	62,816.74
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	<u>38,061.52</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	<u>885,947.52</u>
รวมหนี้สิน	<u>885,947.52</u>

ทุนของกลุ่มเกษตรกร	บาท
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 50.00 บาท)	61,900.00
ทุนศึกษาอบรม	6,100.00
ขาดทุนสะสม	
ยอดยกมา	(860,327.12)
บวก ขาดทุนสุทธิ	<u>(39,619.68)</u>
	<u>(900,018.80)</u>
รวมทุนของกลุ่มเกษตรกร	<u>(832,018.80)</u>
รวมหนี้สินและทุนของกลุ่มเกษตรกร	<u><u>53,928.72</u></u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

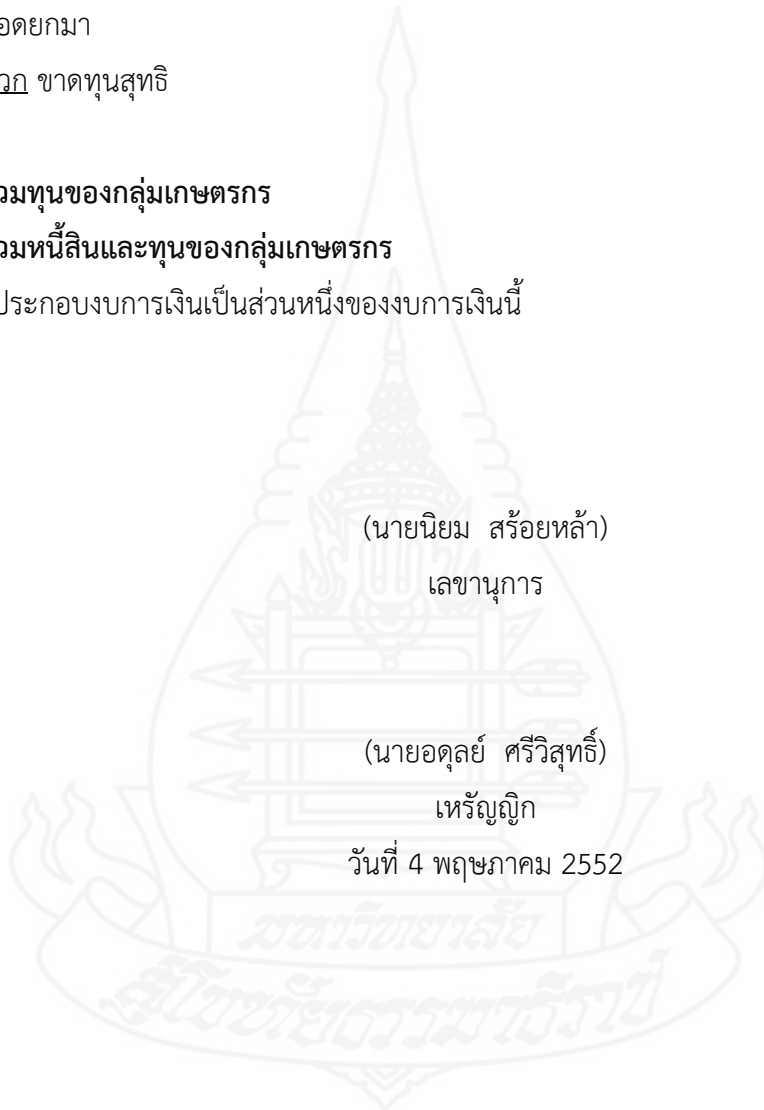
(นายนิยม สร้อยห่อ)

เลขาธิการ

(นายอดุลย์ ศรีวิสุทธิ)

เหรียญกษาปณ์

วันที่ 4 พฤษภาคม 2552

กลุ่มเกษตรกรทำนาอุดม

งบดุล

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2551

สินทรัพย์			บาท
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสด			0.90
เงินฝากธนาคาร			2,526.82
เงินฝากออมทรัพย์เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรอำเภอคำเขื่อนแก้ว			5,600.00
ลูกหนี้ระยะสั้น - เงินกู้	425,723.00		
-เงินสดขาดบัญชี	255,535.77		
-เงินยืมตรง	<u>3,801.00</u>	658,059.77	
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		<u>681,258.77</u>	3,801.00
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ			49,490.84
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ			<u>49,490.84</u>
			<u>0.00</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน			<u>11,928.72</u>
เงินทุนระยะยาว			7,00.00
เงินประกันการกู้ยืมเครือข่ายกลุ่มฯ อ.คำเขื่อนแก้ว			<u>35,000.00</u>
รวมสินทรัพย์			<u>53,928.72</u>
หนี้สินและทุนของกลุ่มเกษตรกร			
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินกู้ยืม			785,068.94
ดอกเบี้ยค้างจ่ายกรมส่งเสริมสหกรณ์			60,816.74
หนี้สินหมุนเวียนอื่น			<u>38,061.52</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน			<u>883,947.20</u>
รวมหนี้สิน			<u>883,947.20</u>

ทุนของกลุ่มเกษตรกร	บาท
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 50.00 บาท)	61,900.00
ทุนศึกษาอบรม	6,100.00
ขาดทุนสะสม	
ยอดยกมา	(850,327.12)
บวก ขาดทุนสุทธิ	<u>(30,619.68)</u>
	<u>(880,946.80)</u>
รวมทุนของกลุ่มเกษตรกร	<u>(880,946.80)</u>
รวมหนี้สินและทุนของกลุ่มเกษตรกร	<u>53,928.72</u>
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้	

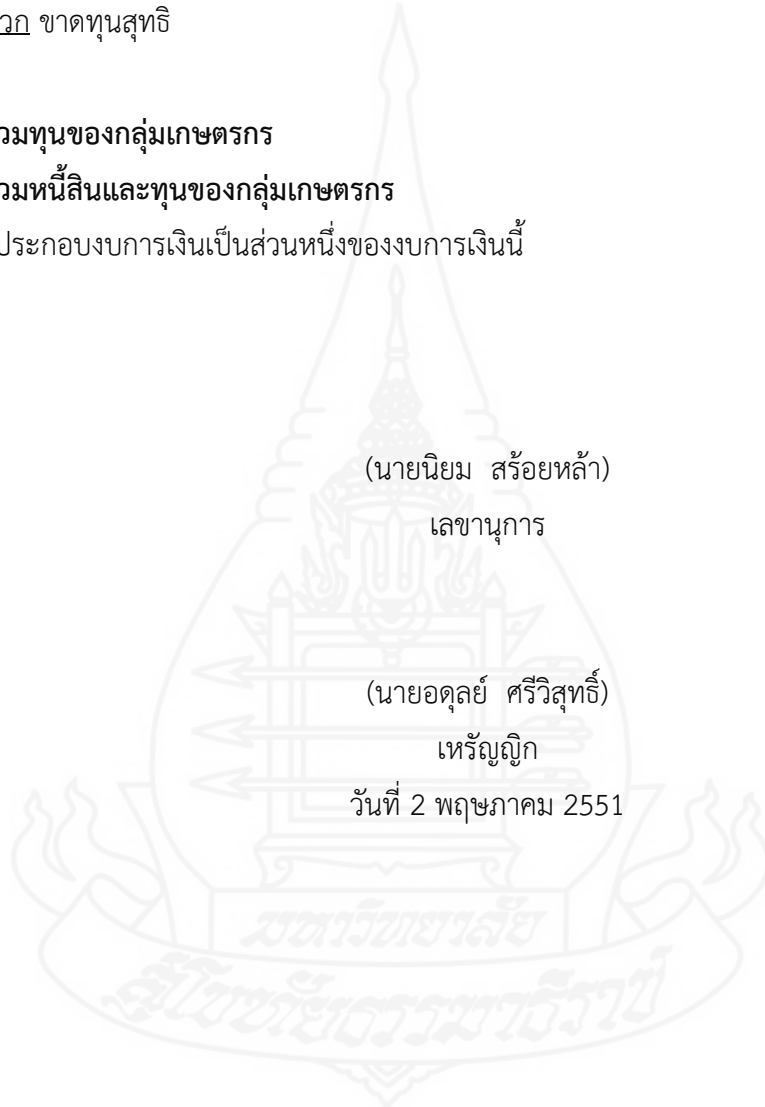
(นายนิยม สร้อยหล้า)

เลขานุการ

(นายอดุลย์ ศรีวิสุทธิ)

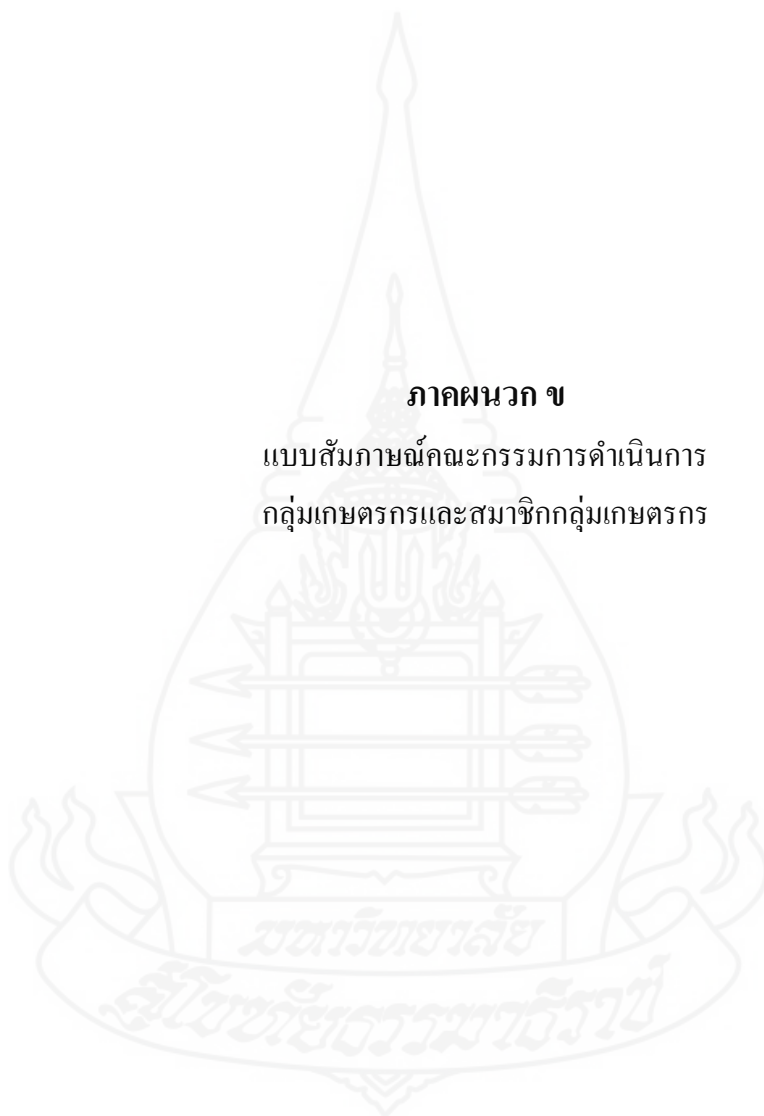
เหรียญกษาปณ์

วันที่ 2 พฤษภาคม 2551

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินการ
กลุ่มเกษตรกรและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

**แบบสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร
เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของ
สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร**

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....

หัวข้อที่สัมภาษณ์

1. การกู้ยืมเงินและการใช้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกร
 - 1.1 คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทราบเรื่องกลุ่มเกษตรกรกู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร หรือไม่
 - 1.2 กลุ่มเกษตรกรนำเงินที่กู้จากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรไปทำอะไร เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือไม่
2. กลุ่มเกษตรกรปล่อยสินเชื่อให้กับสมาชิกอย่างไร
 - 2.1 ในการให้สมาชิกกู้เงิน กลุ่มเกษตรกรมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สมาชิกกู้ได้อย่างไร
 - 2.2 สมาชิกที่กู้ยืมเงินใช้หลักฐานประเภทใดในการค้ำประกัน กลุ่มเกษตรกรมีการตรวจสอบหรือไม่ มีวิธีการตรวจสอบอย่างไร
 - 2.3 กลุ่มเกษตรกรมีตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกหรือไม่ ถ้ามีวิธีการตรวจสอบอย่างไร ผลการตรวจสอบเป็นอย่างไร
 - 2.4 กลุ่มเกษตรกรมีการติดตามหนี้ที่จะถึงกำหนดชำระจากสมาชิกหรือไม่ ถ้ามีวิธีการติดตามเร่งรัดหนี้จากสมาชิกอย่างไร
 - 2.5 กลุ่มเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร เคยนำเงินมาชำระหนี้หรือไม่ สมาชิกกลุ่มเกษตรกรไม่มาชำระหนี้กลุ่มเกษตรกรแก้ไขปัญหาอย่างไร
 - 2.6 ขณะนี้สมาชิกของกลุ่มเกษตรกรที่กู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ค้างชำระหนี้เป็นจำนวนเท่าไร
3. ความสามารถในการส่งชำระคืนเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
 - 3.1 กลุ่มเกษตรกรมีรายได้จากแหล่งใดมาส่งชำระหนี้คืนกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
 - 3.2 กลุ่มเกษตรกรเมื่อได้รับชำระหนี้จากสมาชิกแล้ว ได้นำเงินไปปล่อยสินเชื่อต่อหรือไม่

3.3 เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีการติดตามทวงถามหนี้ที่จะถึงกำหนดชำระจากกลุ่มเกษตรกรหรือไม่และมีวิธีการติดตามอย่างไร

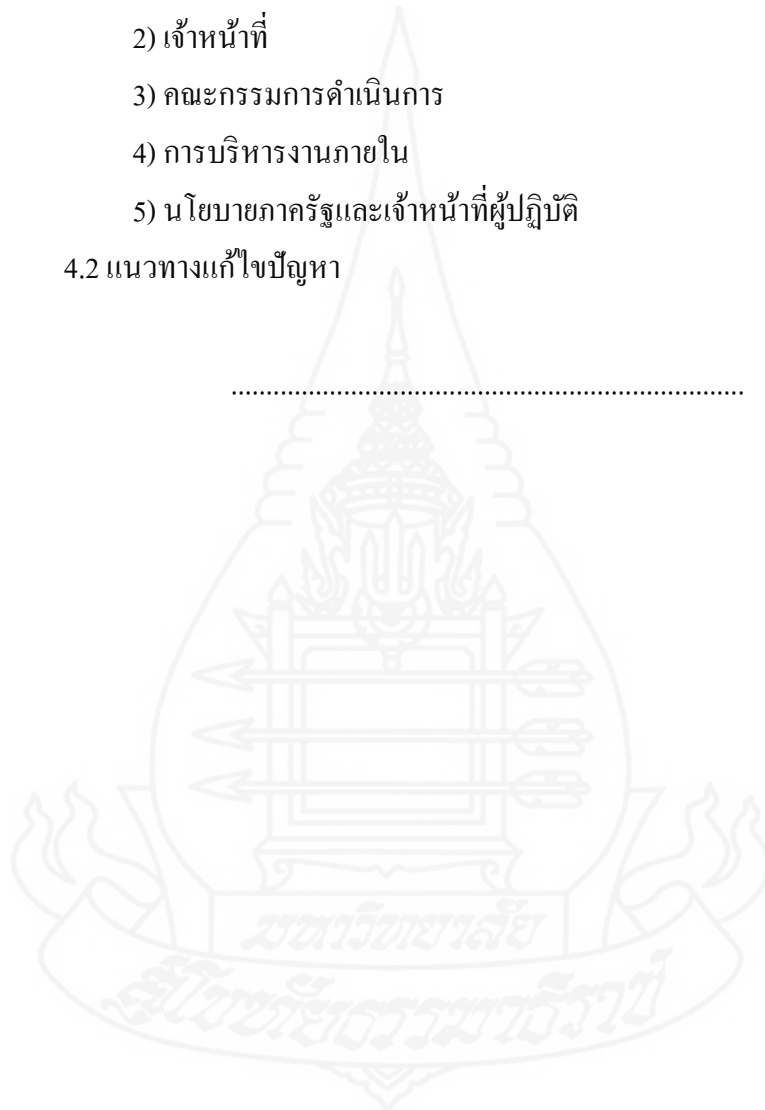
4. ปัญหา อุปสรรคในการกู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร และแนวทางแก้ไข

4.1 อะไรเป็นสาเหตุทำให้กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถส่งชำระหนี้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

- 1) สมาชิก
- 2) เจ้าหน้าที่
- 3) คณะกรรมการดำเนินการ
- 4) การบริหารงานภายใน
- 5) นโยบายภาครัฐและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ

4.2 แนวทางแก้ไขปัญหา

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายทองแสง สุขส่ง
วัน เดือน ปีเกิด	6 เมษายน 2523
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ
ประวัติการศึกษา	ศ.บ. (เศรษฐศาสตร์)
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร กรมส่งเสริมสหกรณ์
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ

